

**KPSS – KAYMAKAMLIK – HÂKİMLİK
MÜFETTİŞLİK- UZMANLIK - YETERLİLİK
SINAVLARINA HAZIRLIK ALTIN SERİ
FAKÜLTELER İÇİN YARDIMCI KAYNAK**

KAMU YÖNETİMİ

**Son Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri
&
Kanunlar
ve Diğer Tüm Güncel Mevzuat Değişiklikleri ve
Yenilikler Kapsamında
GENİŞLETİLMİŞ 16. BASKI**

- **Yönetim Bilimi ve Kamu Yönetimi**
- **Türkiye'nin İdari Yapısı ve Mahalli İdareler**
- **Kamu Personel Yönetimi**
- **Siyaset Bilimi**
- **Türk Siyasal Hayatı**
- **Kentleşme ve Konut Politikaları**
- **Çevre Sorunları**

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU
Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

SAVAŞ YAYINEVİ
2023- ANKARA

Yayınevi ve Dağıtım

Ostim O.S.B.
1208. Cad. No: 9
Yenimahalle -
Ostim / ANKARA
Tel: 0.312 434 35 97
Tel: 0.312 432 44 29
Fax: 0.312 432 44 28

Şube

Cemal Gürsel Caddesi
Fakülteler Mah.
Ankara Ü. Hukuk Fak.
Öğrenci Giriş
Cebece / ANKARA
Tel:0.312 319 83 33

www.savaskitap.com

KAMU YÖNETİMİ

©Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Tamamen veya herhangi bir bölümü yazarın ve yayınevinin yazılı izni alınmadan basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopi alınmaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz.

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

Baskı Yılı	: Nisan 2023
Baskı Sayısı	: 16. Baskı
	5. Baskı Ocak 2010
	6. Baskı Mart 2010
	7. Baskı Mart 2011
	8. Baskı Ocak 2012
	9. Baskı Ocak 2013
	10. Baskı Şubat 2014
	11. Baskı 2015
	12. Baskı Şubat 2016
	13. Baskı Mart 2019
	14. Baskı Ağustos 2020
	15. Baskı 2022
	16. Baskı Nisan 2023
Ebadı	: 16x24
Kağıt	: 70 gr 1. Hamur
Cilt	: Dikişli Fleksi
Sayfa Sayısı	: 1282
ISBN	: 978-625-8136-87-6
Dizgi & Tasarım	: Savaş Dizgi
Baskı	: Özbaran Ofset

Sevgili Eşim'e

Her gün bir yerden göçmek ne güzel...
Her gün bir yere konmak ne hoş...
Donmadan, bulanmadan akıp gitmek ne iyi...
Dünle beraber gitti cancağızım...
Ne kadar söz varsa düne ait...
Şimdi yeni şeyler söylemek lazım...
Yeni, yepyeni...

Hz. Mevlana

Yazar Hakkında

1993 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünü bitiren Ahmet Nohutçu, Kamu yönetimi Yüksek Lisansını Amerika Birleşik Devletleri New Jersey Fairleigh Dickinson Üniversitesinde tamamladı. 1996 yılında ODTÜ’de doktora eğitimine başlayıp 2002 yılında Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktoru oldu.

Muğla Üniversitesi ve ODTÜ’de araştırma görevlisi olarak çalıştı. 2002 yılında yardımcı doçent unvanını alan Ahmet Nohutçu, 2002-2004 yılları arasında Muğla Üniversitesinde Öğretim Üyesi olarak çalıştı. 2004 ila 2012 arasında Kocaeli Üniversitesinde, 2012-2015 yılları arasında Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde öğretim üyesi olarak çalıştı. 2010 yılında Doçent, 2015 yılında Profesör unvanını alan Ahmet Nohutçu, 2015 yılından itibaren Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde öğretim üyesi ve Hukuk Bilimleri Anabilim Dalı Başkanı olarak akademik kariyerini sürdürmeye başlamıştır.

30 civarında yayımlanmış akademik makalesi olan Prof. Dr. Ahmet Nohutçu’nun pek çok yayınlanmış kitabı bulunmaktadır. Bireysel olarak kaleme aldığı **Devlet Teşkilatı Hukuku (2 cilt)** (2. Baskı, 2017) ile öğretim üyesi arkadaşlarıyla ortak olarak kaleme aldığı **Etkin Devlet** (2003), **Türkiye İçin Yeni Anayasa Vizyonu ve Yol Haritası** (2022), **Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar** (3. Baskı, 2013), **Bilgi Çağında Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması-I** (2005), **Bilgi Çağında Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması-II** (2007), **Osmanlı-Türk Anayasa Metinleri** (2020) isimli yayımlanmış akademik kitapları; **Anayasa Hukuku** (26. Baskı, 2022), **İdare Hukuku** (30. Baskı, 2023), **İdari Yargı** (22. Baskı, 2021), **Kanunname Kaymakamlık Kod: 54** (19. Baskı, 2023), **Kanunname Hakimlik Kod: 27** (19. Baskı, 2023), **Kamu Yönetimi** (16. Baskı, 2023), **ATEŞ: İnsan Hakları ve Demokratikleşme: Kuram ve Pozitif Hukukumuz** (7. Baskı, 2021), **Anayasa Hukuku Hocasından Notlar** (4. Baskı, 2023), **İdare Hukuku Hocasından Notlar** (4. Baskı, 2021), **İdari Yargılama Hukuku Hocasından Notlar** (4. Baskı, 2021) ve **Uluslararası İlişkiler** (2007) isimli ders kitapları, **Maksimum: İdari Teşkilat ve Kamu Yönetimi Soru Bankası** (4. Baskı, 2014) isimli test kitabı, **İdeal: Anayasa Hukuku-İdare Hukuku-İdari Yargı Çıkmış Soru Bankası** (7. Baskı, 2015) ve **Primus Inter Pares: Medeni Hukuk-Ticaret Hukuku-Borçlar Hukuku-İcra İflas Hukuku-Ceza Hukuku-Ceza Usul Hukuku-Medeni Usul Hukuku-Vergi Hukuku Çıkmış Soru Bankası** (3. Baskı, 2013) isimli çıkmış soru bankaları ve **Kaymakamlık Mülakatına Hazırlık** özel kitabı bulunmaktadır.

Ayrıca Koordinatörlüğünde hâkimlik konularında uzman bir ekip tarafından özet olarak hazırlanmış **Hâkimlik Kampı (Adli Hâkimlik)** (10. Baskı, 2021), **Hâkimlik Kampı (İdari Hâkimlik)** (6. Baskı, 2021) ve **KPSS Kampı** (2018) hukuk konu anlatımı kitapları **SON TEKRAR Adli-İdari Hakimlik Soru Bankası** (4. Baskı, Şubat 2021);

Avukat Tan Tahsin Zapata, Kaymakam Ahmet Gazi Kaya ve Hâkim Sinan Sakin ile beraber hazırladığı **Külliyyat Adli Hâkimlik** (12. Baskı, 2021) ve **Külliyyat İdari Hâkimlik Hukuk Soru Bankaları** (4. Baskı, 2018), **Külliyyat KPSS Hukuk Soru Bankası** (8. Baskı, Mart 2020);

Prof. Dr. Mehmet Dikkaya ve Kaymakam Ahmet Gazi Kaya ile hazırladığı konu anlatımlı **Kaymakamlık Kampı** (12. Baskı, 2023);

Ahmet Gazi Kaya ile beraber kaymakamlık sınavına yönelik hazırladığı **KAS MÜKTESEBAT Kaymakamlık Sınavı Kapsamlı Hazırlık Mevzuatı** (4. Baskı, Mart 2023) **KAS (Kaymakamlık Sınavı Soru Bankası)** (18. Baskı, 2023), **ATES: İnsan Hakları ve Demokratikleşme Soru Bankası** (4. Baskı, Nisan 2023) ve **KARARNAME: Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri** (1. Baskı, Temmuz 2021) kitapları;

Yine Ahmet Gazi Kaya ile beraber hazırladığı **Mahalli İdareler Görevde Yükselme & Unvan Değişikliği Konu Anlatımlı Çalışma Kitabı** (2. Baskı, Şubat 2023) ve **Mahalli İdareler Görevde Yükselme & Unvan Değişikliği Soru Bankası** (3. Baskı, Şubat 2023) kitapları;

Kaymakam Ahmet Gazi Kaya ve Savcı Olcay Aslan ile beraber hazırladığı **10 Nisan Komiser Yardımcılığı ve Misyon Koruma Sınavlarına Hazırlık** (1. Baskı, Nisan 2023) kitabı;

Savcı Olcay Aslan, Dr. Okan Yıldırım, Kaymakam Ahmet Gazi Kaya ve Maliye Uzmanı Mustafa Karadeniz ile beraber hazırladığı **Konsensus Akademi Adli-İdari Hâkimlik Konu Anlatımı** (2. Baskı, Eylül 2021); **Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Çözümlü Çıkmış Soru Bankası** (18. Baskı, 2022) ve **Konsensus KPSS-Kurum Çözümlü Çıkmış Hukuk Soru Bankası** (15. Baskı, 2022) isimli soru bankaları bulunmaktadır.

ONALTINCI BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Çok Kıymetli Öğrencilerim ve Okuyucularım,

2023 yılında 17. Yılımı dolduran KAMU YÖNETİMİ kitabımız, Siyasal Bilgiler Fakültesi veya İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinin Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümlerinde, 4 yıllık bir müfredat çerçevesinde okutulan Yönetim Bilimi, Kamu Yönetimine Giriş, Örgüt Kuramları, Bürokrasi, Personel Yönetimi, Türkiye'nin Yönetimsel Yapısı (Türk idari Teşkilatı), Mahalli İdareler, Kamu Personel Yönetimi, Kamu Yönetiminde Güncel Sorunlar, Siyaset Bilimi, Siyasal Düşünceler Tarihi, Türk Siyasal Hayatı, Kentleşme, Konut Politikaları ve Çevre Sorunları gibi onlarca dersin temel konularını, kuramlarını, kuramcılarını, mevzuatını ve ilkelerini güncel gelişmelere ve yeniliklere de yer vererek, özlü ve yalın bir biçimde, şemalarla, tablolarla, kutularla basitleştirerek anlatımını ve sunumunu yapmaktadır. Kitabımızın lisans düzeyindeki derslere yardımcı kaynak olmasından, akademik kariyerde yüksek lisans ve doktora kulvarlarında ilerleyen adaylara rehberlik yapmasına; KPSS, kaymakamlık, Bakanlık uzmanlıkları gibi kurum sınavlarına hazırlanan adaylardan, kamu yönetimi alanını tanıyıp bilgisini, genel kültürünü ve entelektüel donanımını artırmak isteyenlere, siyasetçilere, idarecilere kadar çok geniş bir kitleye hitap edebilmesi, onlarca farklı uzmanlık konusunu ve dersi ansiklopedik olarak ve temel noktalarıyla bir araya getirebilme hususiyetinin bir sonucudur.

KPSS Kamu Yönetimi alanındaki konu başlıkları ve soruların sınavdaki ağırlığı ve sayısı şöyledir:

Konu	Sınavdaki Ağırlığı	Soru Sayısı
Siyaset Bilimi	%20	8
Anayasa	%15	6
Yönetim Bilimleri	%20	8
İdare Hukuku	%20	8
Kentleşme ve Çevre Sorunları	%15	6
Türk Siyasi Hayatı (Osmanlıdan Günümüze Siyasi Olaylar)	%10	4

2022 yılında yapılan KPSS'de Kamu Yönetimi alanında Anayasa ve İdare Hukuku dışında kitabın kapsamındaki 26 sorunun 24 tanesinin cevabı elinizde tuttuğunuz Kamu Yönetimi kitabımızda açıkça yer almıştır. Bu 24 sorunun tamamı da kitapta önemli kutusu içinde veya tablolarla yer alan ya da koyu harflerle yazılıp altı çizili noktalardan gelmiştir.

Ayrıca İdare Hukukundan sorulan 8 sorunun 6 tanesi kitabımızda yer alan İdari Teşkilat ve Mahalli İdareler, 2 tanesi de Personel Yönetimi bölümünden

sorulmuş, dolayısıyla İdare Hukuku bölümünün 8 sorusunun tamamının cevabı kitabımızda yer almıştır.

Anayasa Hukukundan gelen 6 sorunun 1 tanesi anayasal tarihten sorulduğu için cevapları Türk Siyasal Hayatı bölümünde, 1 tanesi de kalkınma planlarının onaylanma makamını sorduğundan dolayı cevabı Yönetim Biliminde Kalkınma Planları başlıklı 5. bölümünde açıkça yer almıştır.

KAMU YÖNETİMİ kitabımızın elinizde tuttuğunuz güncellenmiş 16. Baskısı, bir önceki 15. Baskıdan sonra ortaya çıkan aşağıdaki mevzuat değişiklikleri ve gelişmeler çerçevesinde güncellenerek, genişletilerek ve baştan sona kadar dikkatle gözden geçirilerek hazırlanmıştır:

- **6 Nisan 2023** Tarihinde Sonuncusu Çıkarılan **140 Sayılı** Kararname dahil Tüm **Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri**
- **3 Mart 2023** Tarih ve **7438** Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı KHK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **26 Ocak 2023** Tarih ve **7432** Sayılı Uludağ Alanı Hakkında Kanun
- **26 Ocak 2023** Tarih ve **7433** Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **23 Kasım 2022** Tarih ve **7422** Sayılı **Köy Kanunu'nda Yeni Hükümler Getiren Kanun** (30 Kasım 2022 Tarihli Resmî Gazete)
- **16 Kasım 2022** Tarih ve **7421** Sayılı **Kamulaştırma, İl Özel İdaresi, Belediye ve Büyükşehir Belediyesi Kanunlarına Yeni Hükümler Getiren Kanun** (26 Kasım 2022 Tarihli Resmî Gazete)
- **13 Ekim 2022** Tarih ve **7418** Sayılı **Devlet İhale ve Kamu İhale Kanunlarını Değiştiren ve Yeni Hükümler Getiren Kanun** (18 Ekim 2022 Tarihli Resmî Gazete)
- **1 Temmuz 2022** Tarih ve **7417** Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **30 Haziran 2022** Tarih ve **7415** Sayılı **Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**
- **23 Haziran 2022** Tarih ve **7413** Sayılı **Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**
- **25 Mayıs 2022** Tarih ve **7407** Sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı KHK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **06 Nisan 2022** Tarih ve **7393** Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **08 Mart 2022** Tarih ve **7381** Sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu

Kitabımızın başta lisans ve yüksek lisans düzeyinde öğrenim gören siyaset bilimi ve kamu yönetimi öğrencileri ile KPSS, Bakanlık uzmanlıkları, Kaymakamlık vb. kurum sınavlarına hazırlanan adaylar olmak üzere, tüm okuyucularına ve öğrencilerime yararlı olmasını, başarılarına katkı sağlamasını diler, kalbi selam, sevgi ve iyi dileklerimi sunarım.

Çengelköy / 07 Nisan 2023

Prof. Dr. Ahmet Nohutçu

ONBEŞİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Çok Kıymetli Öğrencilerim ve Okuyucularım,

KAMU YÖNETİMİ kitabımızın elinizde tuttuğunuz güncellenmiş 15. Baskısı, bir önceki 14. Baskıdan sonra ortaya çıkan aşağıdaki mevzuat değişiklikleri ve gelişmeler çerçevesinde güncellenerek, genişletilerek ve baştan sona kadar dikkatle gözden geçirilerek hazırlanmıştır:

- **07 Ekim 2021** Tarih ve **7335** Sayılı Paris Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
- **02 Ekim 2021** Tarihinde Sonuncusu Çıkarılan **79 Cumhurbaşkanlığı Genelgesi**
- **30 Eylül 2021** Tarihinde Sonuncusu Çıkarılan **84 Sayılı Kararname dahil Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri**
- **18 Temmuz 2021** Tarih ve **7333** Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **14 Temmuz 2021** Tarih ve **7331** Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (**4. Yargı Paketi**)
- **30 Haziran 2021** Tarih ve **7330** Sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun
- **9 Haziran 2021** Tarih ve **7327** sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **20 Mart 2021** Tarih ve 3718 Sayılı Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi (**İstanbul**) **Sözleşmesinin Türkiye Cumhuriyeti Bakımından Feshedilmesi** Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı
- **2 Mart 2021** Tarihinde Kamuoyuna Açıklanan **Özgür Birey, Güçlü Toplum; Daha Demokratik Bir TÜRKİYE** Temalı **İnsan Hakları Eylem Planı**
- **24 Aralık 2020** Tarih ve **7261** Sayılı ve **Türkiye Çevre Ajansının Kurulması** ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **16 Ekim 2020** Tarih ve **7254** Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- **23 Temmuz 2020** Tarih ve **7252** Sayılı Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

- **22 Temmuz 2020** Tarih ve 7251 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

Kitabımızın başta lisans ve yüksek lisans düzeyinde öğrenim gören siyaset bilimi ve kamu yönetimi öğrencileri ile KPSS, Bakanlık uzmanlıkları, Kaymakamlık vb. kurum sınavlarına hazırlanan adaylar olmak üzere, tüm okuyucularına ve öğrencilerime yararlı olmasını, başarılarına katkı sağlarnasını diler, kalbi selam, sevgi ve iyi dileklerimi sunarım.

Çengelköy / 11 Ekim 2021

Prof. Dr. Ahmet Nohutçu

E-mail: anohutcu@yahoo.com

ONDÖRDÜNCÜ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Çok Kıymetli Öğrencilerim ve Okuyucularım,

KPSS Kamu Yönetimi alanındaki konu başlıkları ve soruların sınavdaki ağırlığı ve sayısı şöyledir:

Konu	Sınavdaki Ağırlığı	Soru Sayısı
Siyaset Bilimi	%20	8
Anayasa	%15	6
Yönetim Bilimleri	%20	8
İdare Hukuku	%20	8
Kentleşme ve Çevre Sorunları	%15	6
Türk Siyasi Hayatı (Osmanlıdan Günümüze Siyasi Olaylar)	%10	4

2019 yılında yapılan KPSS’de Kamu Yönetimi alanında Anayasa ve İdare Hukuku dışında kitabın kapsamındaki 26 sorunun 23 tanesinin cevabı elinizde tuttuğunuz *Kamu Yönetimi* kitabımızda açıkça yer almıştır. Bu 23 sorunun da 20 tanesi kitapta önemli kutusu içinde yer alan ya da koyu harflerle yazılıp altı çizili noktalardan gelmiştir.

Ayrıca İdare Hukukundan sorulan 8 sorunun 6 tanesi kitabımızda yer alan İdari Teşkilat, 2 tanesi de Yönetim Bilimlerinin 11. Bölümünde yer alan “Türkiye’de Kamu Yönetimiyle İlgili Önemli ve Güncel Kanunlar” bölümünde anlattığımız 5018 sayılı Kanundan sorulmuş, dolayısıyla 2019’a özgü olmak üzere İdare Hukuku bölümünün 8 sorusunun tamamının cevabı kitabımızda yer almıştır.

Anayasa Hukukundan gelen 6 sorunun 2 tanesi anayasal tarihten sorulduğu için cevapları Türk Siyasal Hayatı bölümünde, 1 tanesi de hükümet sistemleriyle ilgili olduğu için cevabı Siyaset Bilimi bölümünde açıkça yer almıştır. Sonuçta, Anayasa Hukuku ile örtüşen kısımlarından dolayı kitabımızda 6 Anayasa Hukuku sorunun 3 tanesi yer almıştır.

Binaenlaeyh, 2019 KPSS Kamu Yönetim alanında 40 sorunun 34 tanesinin cevabı *Kamu Yönetimi* kitabımızda birebir yer almıştır. Bu netice, kitabı okuyan ve çalışan adayların ideallerine ve hayallerine doğru yürümelerinde mütevazı bir katkımızın ve hizmetimizin olması bilinciyle bizim için bir iftihar, şükür ve daha çok çalışmamız için de azim vesilesi olmaktadır.

Bilvesile, 9 Şubat 2020 tarihinde yapılan İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün Göç Uzman Yardımcılığı ve İl Göç Uzman Yardımcılığı sınavlarında yönetim bilimi (4+4) ve siyaset biliminden (4+4) gelen kolay sayılabilecek toplam 16 sorunun tamamının da *Kamu Yönetimi* kitabımızda yer aldığını belirtmek isterim.

Kitaba çalışırken nasıl bir yöntem izlenmesi gerektiğine ilişkin çok sık soruyla karşılaşıyorum. Sınavdan önce kitabın tamamının hızlı bir biçimde, altı

çizilerek, dikkat çekici işaretler ve notlar alınarak okunmasının; sınava günler kala da, sadece kitaptaki “önemli” kutularının ve koyu harfle yazılmış ve/veya altı çizilmiş yerlerin 1-2 günde hızla tekrar edilmesinin, sınavda 30’ün üzerindedoğru yapmak için gerekli ve yeterli olacağı kanaatindeyim. Ancak zamanı çok çok az kalmış adayların, kitapta yer alan sadece kutular ile koyu ve büyük harfle yazılıp altı çizili kısımları 1 günde hızla ve dikkatle okumaları halinde bile, sınavda Kamu Yönetimi alanına çalışmamış adaylara oranla rahatlıkla çok çok daha fazla doğru yaptıkları onlarca yılın tecrübesiyle sabittir.

KAMU YÖNETİMİ kitabımızın 14. Baskısı, bir önceki 13. Baskıdan sonra özellikle kamu yönetimi teşkilatını ve işleyişini önemli ve ciddi ölçüde etkileyen aşağıdaki hukuki değişiklikler ile idari, ekonomik, siyasal, sosyal ve akademik yenilikler ve gelişmeler dikkatlice ve detaylı bir şekilde incelenerek, her türlü kelime ve ibare değişikliklerine varıncaya kadar ilgili bölümler, konular, cümleler ve tablolarda gerekli yenilikler ve güncellemeler yapılarak hazırlanmıştır:

- 11 Temmuz 2020 Tarih ve 7249 Sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 11 Haziran 2020 Tarih ve 7245 Sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu
- 10 Haziran 2020 Tarihinde Son İki Tanesi Çıkarılan 64 Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 54 Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, 4 Mart 2020 Tarih ve 2186 Sayılı ve 13 Mayıs 2020 Tarih ve 2538 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararları
- 25 Mart 2020 Tarihli 7226 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 14 Şubat 2020 Tarih ve 7221 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- Kamuoyunda 1. Yargı Reformu Paketi Olarak Adlandırılan 24 Ekim 2019 Tarih ve 7188 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- Anayasa Mahkemesinin 24 Temmuz 2019 Tarih ve E.:2018/73; K.:2019/65 Sayılı DMK 48. Maddede yer alan “Güvenlik soruşturması ve/veya Arşiv Araştırması Yapılmış Olmak” maddesinin İptali Kararı
- 10 Temmuz 2019 Tarih ve 7181 Sayılı Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Devlet teşkilatımızı ve kamu yönetimi sistemimizi önemli ölçüde etkileyen ve dönüştüren tüm bu güncel düzenleme ve gelişmelerin Ülkemizin, Milletimizin ve Devletimizin barışa, huzura, maddi manevi güzelliklere ulaşmasına vesile olmasını niyaz eder; kitabımızın başta kariyer sınavlarına hazırlanan adaylar olmak üzere tüm okuyucularımın kamu yönetimi disiplini, teşkilatımız ve işleyişteki idari, yasal, siyasal ve kurumsal değişiklikleri anlayıp kavramalarına ve üstün başarılarına vesile olmasını ümit ederim.

Avşa Adası / 28 Temmuz 2020
Prof. Dr. Ahmet Nohutçu
E-mail: anohutcu@yahoo.com

ONÜÇÜNCÜ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

KAMU YÖNETİMİ kitabımızın 13. Baskısı, 24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle (CHS) yürürlüğe giren tüm güncel gelişmeler ve yenilikleriyle Türk Kamu Yönetiminin yapısını, siyasal-yönetimsel-tarihsel-kurumsal-kentsel-çevresel gelişim, değişim ve dönüşümlerini detaylı ve sistemli olarak ele almaktadır.

Başta Anayasa Hukuku, İdare Hukuku ve İdari Yargı olmak üzere diğer kitaplarının baş döndürücü hızla değişen mevzuat değişiklikleri nedeniyle çok kısa zamanda tükenen baskılarının yenilerini çıkarmak için harcadığım yoğun zaman ve emek nedeniyle, KAMU YÖNETİMİ kitabımın güncellemesini yapamamıştım. Okuyucularımdan gelen yoğun talep üzerine sömestir tatilini fırsat bilerek yeni baskıyı Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ve tüm güncel mevzuat değişiklik ve yenilikleri çerçevesinde güncelleyerek hazırlama imkânı buldum.

KPSS Kamu Yönetimi alanındaki kanu başlıkları ve soruların testteki yaklaşık ağırlığı ve sayısı şöyledir:

Konu	Sınavdaki Ağırlığı	Soru Sayısı
Siyaset Bilimi	%20	8
Anayasa	%15	6
Yönetim Bilimleri	%20	8
Yönetim Hukuku	%20	8
Kentleşme ve Çevre Sorunları	%15	6
Türk Siyasi Hayatı (Osmanlıdan Günümüze Siyasi Olaylar)	%10	4

13. Baskının hazırlığını yaparken, KAMU YÖNETİMİ kitabımın bir önceki baskısı olan 12. Baskısında, 2018 Temmuz ayında yapılan KPSS’de Kamu Yönetimi alanında gelen 40 sorudan 32 tanesinin cevabının yer aldığı farkına vardım. Haliyle bu duruma çok memnun oldum ve yeni baskıyı daha bir şevk ve gayretle hazırladım. Bu arada, söz konusu sınavda 8 adet yönetim hukuku sorusunun tamamının, sadece idari teşkilattan gelmesi, kitabımızın Yönetim Bilimleri kısmının 7. Bölümünün geniş ve teferruatlı olarak İdari Teşkilata ayrılmasının bu yüksek oranı tutturmada etkili olduğunu ifade etmeliyim.

Cumhuriyet tarihimizin 7. referandumu olan 16 Nisan 2017 referandumuyla 140 yıldan beri deneyimlediğimiz parlamenter hükümet modelinden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine (CHS) geçilmesi kabul edilmiştir. Bu çerçevede 1982 Anayasasında çok kapsamlı ve önemli değişiklikler öngörülmüştür. Üç aşamalı olarak yürürlüğe giren değişikliklerin ilk aşaması 16 Nisan 2017 tarihindeki referandumun kabul edildiği aynı gün, ikinci aşaması beraber yapılan ilk TBMM ve Cumhurbaşkanlığı seçim takviminin başladığı 30 Nisan 2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Nihayet 24 Haziran 2018 tarihinde yapılan TBMM ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrası Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı 9 Temmuz 2018 tarihinde ise değişikliklerin tamamı yürürlüğe girmiştir.

1982 Anayasasının başından beri yapılan 19 değişiklikten en kapsamlısı olan 16 Nisan 2017 tarihli referandumla kabul edilen anayasa değişikliği ile anayasasının 49 maddesi değişmiş, 21 maddesi tamamen kaldırılmış, toplamda ise 70 değişiklik yapılmıştır.

KAMU YÖNETİMİ kitabımızın 13. Baskısı, özellikle kamu yönetimi teşkilatını ve işleyişini önemli ve ciddi ölçüde etkileyen bu en esaslı yeniliklerden başlayarak, aşağıdaki hukuki değişiklikler ile idari, ekonomik ve akademik yenilikler dikkatlice ve detaylı bir şekilde incelenerek, her türlü kelime ve ibare değişikliklerine varıncaya kadar ilgili bölümler, konular, cümleler ve tablolarda gerekli yenilikler ve güncellemeler yapılarak hazırlanmıştır:

- 17 Ocak 2019 Tarih ve 7161 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 10 Temmuz 2018 tarihinden bu Önsöz'ün yazıldığı 13 Şubat 2019 tarihine kadar çıkarılan 28 Adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 19 Adet Cumhurbaşkanlığı Genelgesi (Özellikle 9 Ocak 2019 Tarih ve 25 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlıkların Teşkilatında Yapılan Değişiklikler dâhil),,
- 29 Kasım 2018 Tarih ve 7153 Sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 9 Ekim 2018 Tarih ve 1200 Sayılı TBMM Kararıyla gerçekleşen TBMM İctüzüğü Değişiklikleri,
- Anayasada yapılan değişikliklere uyum sağlanmak amacıyla yaklaşık 450 civarında Kanun ve KHK'yı değiştiren ya da kaldıran 2 Temmuz 2018 Tarihli 700 ve 703 Sayılı KHK'lar,
- 16 Nisan 2017 Referandumuyla Kabul Edilen 6771 Sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu gereğince 9 Temmuz 2018 Tarihinde tamamı yürürlüğe giren Anayasa Değişiklikleri,
- 21 Temmuz 2016'da OHAL ilan kararından sonra çıkarılan 667 ila 699 arasındaki tüm OHAL KHK'ları,
- 21 Mart 2018 Tarihli ve 7103 Sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.

Devlet teşkilatımızı ve kamu yönetimi sistemimizi önemli ölçüde etkileyen ve dönüştüren tüm bu güncel düzenleme ve gelişmelerin Ülkemize, Milletimize ve Devletimize hayırlar, barış, huzur, maddi manevi güzellikler ve olumlu ilerlemeler getirmesini niyaz eder; kitabımızın başta kariyer sınavlarına hazırlanan adaylar olmak üzere tüm okuyucularımın yeni idari, yasal, siyasal ve kurumsal değişiklikleri anlayıp kavramalarına ve üstün başarılarına vesile olmasını ümit ederim.

Çengelköy / 13 Şubat 2019

Prof. Dr. Ahmet Nohutçu

E-mail: anohutcu@yahoo.com

ONİKİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Kamu Yönetimi kitabımızın elinizde tuttuğunuz 12. Baskısı, bir önceki baskıdan sonra ortaya çıkan mevzuatımızdaki yenilikler ve değişimler ışığında baştan sona gözden geçirilerek hazırlanmıştır.

Kitabın yeni baskısında esas olarak göz önünde bulundurulmuş önemli kanunlardan bazıları şöyle sıralanabilir:

- 27/03/2015 tarih ve 6638 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu, Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (İÇ GÜVENLİK PAKETİ)
- Anayasa Mahkemesi'nin 4/12/2014 tarihli ve E.: 2013/114, K.: 2014/184 sayılı Kararı ile 2013 yılında 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 2. Maddesine eklenen "Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından uygulanan sınavlara ait soru ve cevaplar bu Kanun kapsamı dışındadır." fıkrasını iptal kararı
- 02/12/2014 Tarihli ve 6572 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Altıncı Yargı Paketi)
- 19/11/2014 Tarihli ve 6569 Sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 21/10/2014 Tarihli ve 6562 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Bu değişikliklerin en önemlilerinden biri Anayasa Mahkemesi 4/12/2014 tarihli ve E:2013/114, K:2014/184 sayılı Kararı ile iştiraklerin Sayıştay tarafından denetlenemeyeceğine ilişkin Sayıştay Kanunu'nun 4. maddesinin ilgili hükümlerini iptal etmesi, kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı 16/7/2015 tarihinden başlayarak 6 ay sonra yürürlüğe girmesidir. Binaenaleyh, yeni bir kanuni düzenleme yapılmadığı takdirde, 16/01/2016 tarihinden itibaren artık Sayıştay şu ana kadar mali denetimini yapmadığı iştirakleri yani sermayesinin en az %15'i, en çok %50'si KİT'lere ait olan işletmeleri de denetlemeye başlayacaktır.

12. Baskı tüm bu güncel mevzuat değişiklikleri çerçevesinde gözden geçirilip yenilenerek hazırlanmıştır.

Elinizde tuttuğunuz konu anlatımlı kitap tamamlandıktan sonra sınava ne kadar hazır olduğunuzu ya da konuları ne ölçüde kavradığınızı görebilmek açısından KPSS Kamu Yönetimi alanında çıkmış soruların tamamının açıklanmış çözümlerinin yer aldığı MÜLKİ İDARE KAMU YÖNETİMİ ÇIKMIŞ SORU BANKASİ kitabımın da okunmasını tavsiye ederim.

İlaveten, kitabı okuduktan sonra kamu yönetimiyle ilgili çözümlü özgün soruları içine alan MAKSİMUS soru bankasının çözülmesi konuların kavranıp hazmedilmesi için son derece elzem ve yararlı olacaktır.

Elinizde tuttuğunuz kitap hala size kalın ve ve çalışmak için biraz zorlayıcı gelebilir. Kitaba nasıl çalışılacağını aşağıda yer alan "DOKUZUNCU BASKI İÇİN ÖNSÖZ" bölümünü okuyarak öğrenebilirsiniz.

Tüm okuyucularıma ve sınava hazırlanan adaylara üstün başarılar, kolaylıklar diler, kalbi selam ve sevgilerimi sunarım.

10 Ocak 2016
Çengelköy / İstanbul
Prof. Dr. Ahmet Nohutçu
anohutcu@yahoo.com

ONBİRİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Kamu Yönetimi kitabımızın 11. Baskısı, bir önceki baskıdan sonra ortaya çıkan mevzuatımızdaki yenilikler ve değişimler ışığında baştan sona gözden geçirilerek hazırlanmıştır.

Kitabın yeni baskısında esas olarak göz önünde bulundurulmuş önemli kanunlardan bazıları şöyle sıralanabilir:

- Anayasa Mahkemesi'nin 02.10.2014 tarihindeki 6552 sayılı Kanunun bazı hükümlerinin yürürlüğünü durdurarak iptal eden 2014/149 sayılı kararı
- 10/09/2014 tarih ve 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun (Son Torba Yasa)
- 18/6/2014 tarih ve 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (**Altıncı Yargı Paketi**)
- 02/03/2014 tarih ve 6529 sayılı Temel Hak ve Hürriyetlerin Geliştirilmesi Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 21/2/2014 tarih ve 6526 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (**Beşinci Yargı Paketi**)
- 20/2/2014 tarih ve 6525 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 15/2/2014 tarih ve 6524 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 11/2/2014 tarih ve 6519 sayılı Askerlik Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

OnbirinciBaskı tüm bu güncel mevzuat değişiklikleri çerçevesinde gözden geçirilip yenilenerek hazırlanmıştır.

Bir önceki baskının önsözünde bahsettiğim KPSS Kamu Yönetimi alanında çıkmış soruların tamamının açıklamalı çözümlerinin yer aldığı Mülki İdareKamu Yönetimi Çıkmış Soru Bankası'nı geçtiğimiz Nisan ayında çıkarmaya muvaffak oldum. Elinizde tuttuğunuz konu anlatımlı kitap tamamlandıktan sonra sınava ne kadar hazır olduğunuzu ya da konuları ne ölçüde kavradığınızı görebilmek açısından bu kitabın da okunmasını tavsiye ederim.

Tüm okuyucularına ve kariyer sınavlarına hazırlanan öğrenci kardeşlerime yararlı olması dilekleriyle...

13 Ekim 2014
Çengelköy / İstanbul
Doç. Dr. Ahmet Nohutçu
anohutcu@yahoo.com

ONUNCU BASKI İÇİN ÖNSÖZ

2013 yılında yapılan KPSS'nin Kamu Yönetimi alanında sorulmuş 40 sorusunun 22 tanesi, elinizde tuttuğunuz Kamu Yönetimi kitabımızdaki önemli kutularına içine alınmış, altı çizilerek vurgulanmış ya da başlık düzeyinde ele alınmış konu ve bölümlerinden alınmıştır. 40 adet sorunun 14 tanesinin Anayasa Hukuku ve İdare Hukuku alanından geldiği göz önüne alınır ve kitabımızda bu iki hukuk dalının olmadığı düşünülürse, 22 sorunun yakalanmasının önemi daha net ortaya çıkar.

Bu başarılı sonucun verdiği heyecan ve iftiharla, elinizde tuttuğunuz Kamu Yönetimi kitabımızın 10. Baskısı, bir önceki 9. Baskıdan sonra ortaya çıkan mevzuatımızdaki yenilikler ve değişimler ışığında baştan sona gözden geçirilerek hazırlanmıştır.

Kitabımızın hacim olarak çok kalın olması nedeniyle ilk defa bu baskısında, önceki yıllarda çıkmış KPSS Kamu Yönetimi ile TODAİE sınav sorularını çıkardık. Niyetimiz, kısmetse, bu çıkmış soruları çözümlerini de içerecek şekilde müstakil bir kitap olarak yayımlamak.

Başta kaymakamlık sınavı olmak üzere Kamu Yönetimi alanının etkili olduğu sınavlara hazırlanan öğrenci kardeşlerimin başarılarına bir nebze faydalı olabilmek şahsım için bir lütuf ve şükür vesilesidir.

İçten başarı dileklerim, selam ve sevgilerimle...

11 Şubat 2014
Kartal / İstanbul
Doç. Dr. Ahmet Nohutçu

SEKİZİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Kitabımızın 7. Baskısından sonra, mevzuatımızda ve idari teşkilat yapımızda çok önemli ve ciddi yenilikler ve değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Başkent teşkilatında yeni bakanlıklar kurularak hizmet bakanlıkları 15'ten 21'e çıkarılmış, devlet bakanlığı müessesesine son verilmiş, kurum ve kuruluşların bağlı ve ilgili olduğu bakanlıklar değiştirilmiştir. Halk arasında Torba Yasa olarak anılan 6111 sayılı Kanun ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda çok önemli değişiklikler yapılmış, 6110 sayılı Kanun ile ise Danıştay'ın teşkilat ve görevlerinde ciddi değişikliklere gidilmiş, Anayasa'nın 59. Maddesine spor faaliyetleriyle ilgili olmak suretiyle kararlarına karşı yargı yolu kapalı olan zorunlu tahkim yolu eklenmiştir.

Bu çerçevede elinizde tuttuğunuz kitabımızın 8. Baskısı tamamı 2011 yılında kabul edilen:

- 6110 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Torba Kanun) (657 sayılı DMK'ya getirdiği değişiklikler çerçevesinde),
- 6214 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu,
- 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun,
- 6217 sayılı ve 2011 Tarihli Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 633-641 sayılı yeni bakanlıkların kurulmasına ilişkin KHK'lar,
- 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi ile Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK,
- 643 sayılı 3046 Sayılı Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair KHK,
- 26/8/2011 tarih ve 28037 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 8/8/2011 tarih ve 650 sayılı KHK,
- 1 ve 2 Kasım 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 655 ila 666 arasındaki sayılı KHK'lar

ve bunlarla ilgili diğer mevzuat değişikliği çerçevesinde baştan sona gözden geçirilip gerekli eklemeler ve yenileştirmeler yapılarak yeniden hazırlanmıştır.

2011 KPSS sınavında sorulan Kamu Yönetimi soru ve cevapları ile 2011 TODAİE sınavında sorulmuş kamu yönetimiyle ilgili soru ve cevapları da kitabın yeni baskısına ilave edilmiştir.

2011 KPSS Kamu Yönetimi alanında çıkmış 40 sorudan 18 sorunun, çoğunlukla kitapta yer alan önemli kutularda olmak üzere, kitabımızın 7. Baskısındaki ifadeler ve kelimelerle doğrudan aynı olması, 10'unun üzerinde sorunun ise anlam ve içerik olarak kitapta yer alan ilgili bölümlerde bulunması, kitabın yazılış gayesine ulaştığını kanıtlamaktadır.

Kitabın başta kaymakamlık olmak üzere kariyer sınavlarına hazırlanan, kamu yönetimi teşkilatı, konuları ve literatürü üzerinde bilgi sahibi olmak isteyen tüm okuyuculara katkı sağlamasını dilerim.

Hoşça bakın Zat'ınıza...

01 Aralık 2011

Kartal / İstanbul

Doç. Dr. Ahmet NOHUTÇU

YEDİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Kitabımızın Yedinci Baskısı, 12.09.2010 tarihinde gerçekleşen referandum sonucu yürürlüğe giren son Anayasa değişiklikleri, 03.12.2010 tarihinde kabul edilen 6085 sayılı yeni Sayıştay Kanunu ve diğer tüm güncel mevzuat değişiklikleri çerçevesinde baştan sona gözden geçirilerek hazırlanmıştır. Kitabın özellikle yönetim bilimi, siyaset bilimi, Türk siyasal hayatı ve kentleşme başta olmak üzere diğer bölümlerinde de gerekli görülen ilaveler, değişiklikler ve güncellemeler yapılmıştır.

6 yıldan beri başta kaymakamlık sınavı olmak üzere KPSS'deki "37 puan" türü ve kamu yönetimi alanıyla ilgili diğer mesleklere giren adaylara, bu kitap vesilesiyle katkı sağlayıp hizmet edebilmekten çok büyük onur duyuyor ve bundan dolayı şükrediyorum.

Kartal / İstanbul 02.03.2011

Doç. Dr. Ahmet NOHUTÇU

ÖNSÖZ

Bu kitap, 2001 yılından itibaren düzenli bir biçimde yapılmakta olan, KPSS Kamu Yönetimi alanında çıkmış soruların kapsam ve içeriği temel alınarak hazırlanmıştır. Kitap, başta kaymakamlık olmak üzere, hâkimlik, müfettişlik ve uzmanlık sınavlarına hazırlanan adaylar için, kamu yönetimi kapsamında çıkabilecek tüm konuların temel noktalarını özetleyerek açıklamaktadır.

Kitapta, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinin Kamu Yönetimi Bölümlerinde, 4 yıllık bir müfredat çerçevesinde okutulan Yönetim Bilimi, Kamu Yönetimine Giriş, Örgüt Kuramları, Bürokrasi, Personel Yönetimi, Türkiye'nin Yönetimsel Yapısı, Yerel Yönetimler, Kamu Yönetiminde Güncel Sorunlar, Siyaset Bilimi, Türk Siyasal Hayatı, Kentleşme, Konut Politikaları, Çevre Sorunları ve Sosyoloji derslerinin temel konuları ve ilkeleri, ilgili bölümlerde güncel gelişmelere de yer verilerek, özlü bir biçimde anlatılmaktadır.

Kapsamı göz önüne alındığında bir ilk olan bu kitap, KPSS'de kamu yönetimi alanında ve başta kaymakamlık ve hâkimlik olmak üzere diğer uzmanlık sınavlarında çıkabilecek soruları yanıtlayacak adaylar için yetkin ve kapsayıcı bir başvuru kaynağı olması amacıyla hazırlanmıştır. Ülkemizde, KPSS'deki kamu yönetimi alanına yönelik olarak hazırlanmış mevcut çalışmalar, bir iki ders kitabının özetinden ileri gitmemektedir. Bu bağlamda, kamu yönetimi alanındaki 18 yıllık yurt içi ve yurt dışındaki eğitim hayatımın ve öğretim üyesi olarak edindiğim deneyim ve birikimlerin bir sonucu olan, sonundaki kaynakçada yer alan kamu yönetimi alanındaki yüzlerce bilimsel esere dayanarak hazırlanan bu kitap, hem KPSS'ye hazırlanan kaymakamlık, hakimlik, uzmanlık ve müfettişlik adaylarının yazılı ve sözlü sınavları için; hem kamu yönetimi bölümü öğrencilerinin derslerindeki konuları ana hatlarıyla tekrar edebilmeleri ve hatırlamaları için; hem de kamu yönetimi alanına ilgi duyan diğer bölümlerde okuyan öğrenciler ve ilgili herkes için derleyici ve tanıtıcı nitelikte, temel bir başvuru kaynağı oluşturmaktadır.

Kitabın bu baskısında, gereken tüm bölümlerde, özellikle de idari teşkilat kısmında geniş ilaveler, düzeltimler ve güncellemeler yapılmış, dağınık ve önemli konuları sistematize eden güncellenmiş hatırlatma tabloları ve geniş konuları özetleyen eklerkonmuş,2009 yılı KPSS Kamu Yönetimi çıkmış soruları ve çözümleri ile TODAİE 2009 yılı sınavının genel yetenek ve genel kültür dışındaki diğer ilgili soru ve yanıtları eklenmiştir. Daha önce çıkan soruların farklı sınavlarda çapraz olarak defalarca sorulduğu göz önüne alındığında, kamu yönetimi ile doğrudan ilgili bu soruların adaylar tarafından bilinmesi önem arz etmektedir.

Bu kitabın hazırlanmasında pek çok kişinin emek ve katkıları bulunmaktadır. Öncelikle, KPSS'ye yönelik kamu yönetimi alanında böyle bir çalışmaya acilen gereksinim olduğunu belirtip, beni bu kitabı yazmaya davet ve teşvik eden, KPSS'ye hazırlanan binlerce öğrenciye, çalışmalarıyla rehberlik eden arkadaşım Yüksel Bilgili'ye teşekkür ederim.

Kitabın hazırlanma sürecinde büyük bir özveri ile bana destek olan ve bu vesileyle nitelikli bir akademisyen olabileceklerini kanıtlayan kıymetli öğrencilerim Mustafa Güngör, Halil Emre Deniz, Barbaros Koçak, Nahide Işıl Çetinkaya, Serkan Parıldar, Hüseyin Tekin, Salih Özgür Sarıca, Salim Koray Coşkun ve Serkan Yazar'a yardımlarından dolayı teşekkür ederim. Gerçekte, bu kitabın oluşumunda, öğretim üyeliğim boyunca bulunduğum Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Muğla Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesindeki derslere katılım, soru ve ilgileriyle tüm öğrencilerimin önemli katkıları olmuştur; eksiksiz olarak her birine içten sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Bu kitabın kısa bir sürede gerçekleşen yazımında, sevgili eşimin her aşamada inanılmaz düzeyde kesintisiz desteği, ilgisi ve katkısı oldu; eşim olmasaydı bu kitap çıkmazdı, minnettarım.

Yine, bugünlere ulaşabilmemde en önemli payı olan annem ve babama, coşkun ve sınırsız sevgisiyle ben heyecanlandırıp yönlendiren Haşim Güngör ağabeyime, her türlü naz ve cefama engin bir olgunluk ve erişilmez bir dostlukla katlanan Tuncer Tercan ve ailesine, nihayet kitap çalışmalarımın dolay kendisine ayırmam gereken sınırlı zamandan da mahrum kalan oğlum Ali Ulvi'ye kalbi şükranlarımı sunarım.

Kitabın yayım ve basım aşamasında, işbirliği yaptığım ve nazik ilgi ve yardımlarından dolayı kendilerini tanımaktan mutluluk duyduğum, Savaş Yayınevi'nden çok kıymetli Fadime ve Barış Gezerkaya'ya, Ramazan Ak'a, dizgiyi gerçekleştiren Merdiven Tanıtım'a da içten teşekkür ederim.

Kitabın, okuyan herkese yararlı olmasını ümit eder, başarılar dilerim.

20 Nisan 2007
Suadiye / İstanbul
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Nohutçu

Kitapla ilgili her türlü öneri, dilek ve eleştirilerinizi aşağıdaki e-mail adresi yoluyla iletebilirsiniz.

anohutcu@yahoo.com

İÇİNDEKİLER

YÖNETİM BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ

BİRİNCİ BÖLÜM YÖNETİM BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ

I. YÖNETİM BİLİMİNİN TANIMI VE KAPSAMI	5
A. Yönetim Olgusu	5
1. Yönetimin Tanımı ve Evrensel Ögeleri.....	5
2. Yönetim Türleri: Kamu Yönetimi ve İşletme Yönetimi.....	6
3. Yönetim Bilimi	6
B. Örgüt	6
1. Örgüt Kavramı ve Kapsamı	6
2. Biçimsel Örgüt ve Doğal Örgüt	7
C. Yönetim Bilimiyle İlgili Diğer Bilim Dalları	7
1. Siyaset Bilimi.....	7
2. Sosyoloji (Toplumbilim).....	8
3. Psikoloji (Tinbilim)	8
4. Ekonomi	8
5. Tarih.....	8
6. Hukuk	8
7. İstatistik.....	8
8. Muhasebe.....	8
D. Yönetimin Çevresel Ögeleri.....	8
1. Kültür.....	9
2. Ekonomi	9
3. Siyasal Yapı	9
4. Hukuk (Tüze).....	9
5. Demografi	9
6. Teknoloji	9
7. Ekoloji.....	9
8. Diğer örgütler	9

II. KAMU YÖNETİMİ	10
A. Tanım ve Kapsam.....	10
1. Tanım.....	10
2. Geniş ve Dar Anlamda Kamu Yönetimi.....	10
3. Örgütsel (Yapısal, Organik) Kamu Yönetimi.....	10
4. Etkinlik (İşlevsellik) Olarak Fonksiyonel Kamu Yönetimi.....	10
B. Kamu Yönetiminde Yönetim-Siyaset İlişkisi.....	10
C. Kamu Yönetimini Oluşturan Ögeler	11
1. İnsanlar	11
2. Hukuksal Yapı.....	11
3. Teşkilat.....	11
4. Kamu Görevlisi	11
5. Kamu Politikası (Public Policy) (Kamu Siyaseti)	11
6. Bütçe (Mali Kaynak, Para)	11
7. Yönetim.....	11
III. KAMU YÖNETİMİ (ADMINISTRATION) - İŞLETME YÖNETİMİ (MANAGEMENT) FARKI.....	12
IV. YÖNETİMİN BİLİM ve SANAT YÖNÜ.....	13
V. KAMU YÖNETİMİ DİSİPLİNİNE FARKLI YAKLAŞIMLAR	13
A. Siyaset-Yönetim Dikotomisi (İkilemi) Yaklaşımı.....	13
B. Hukuksal/Tarihsel Yaklaşım	13
C. Yapısal/Betimleyici/Kurumsal Yaklaşım (Geleneksel Yaklaşım)	14
D. Davranışçı (Sosyo-psikolojik) Yaklaşım	14
E. Sitem Yaklaşımı.....	14
F. Ekolojik Yaklaşım	14

İKİNCİ BÖLÜM

ÖRGÜT (YÖNETİM) KURAMLARI

I. GELENEKSEL (KLASİK) KURAM (MAKİNA KURAMI).....	17
A. Geleneksel Kuramın Örgütsel İlkeleri.....	18
1. İşbölümü (Uzmanlaşma)	18
2. Görev Tanımı.....	18
3. Komuta (Kumanda) Birliği	18
4. Denetim Alanının (Çevresinin) Sınırlılığı.....	18
5. Basitlik	18
6. Komuta-Kurmay Ayrımı.....	18
a. Eylemci-Komuta-Hat Birimleri (Line).....	19
b. Destekçi-Kurmay-Yardımcı Birimler (Staff).....	19
7. Yetkiyle Orantılı Sorumluluk.....	19

8. Dikey ve İşlevsel (Görevsel) Süreçler.....	19
B. Herbert Simon'ın Geleneksel Kurama Eleştirileri.....	19
1. Komuta Birliği İle Uzmanlaşma (İş Bölümü) İlkesinin Çatışması.....	20
2. Basitlik İle Denetim (Çevresinin) Alanının Sınırlılığı İlkesinin Çatışması	20
3. Komuta – Kurmay İlkesinin Geçersizliği.....	20
C. Geleneksel Kurama Katkıda Bulunanlar	20
1. Frederick Taylor (1856 – 1915): Bilimsel Yönetim Yaklaşımı.....	20
2. Henry Ford (1863–1947)	21
3. Gilberth (1868 – 1924)	22
4. Henri Fayol (1841–1925) Yönetimin Temel/Evrensel İlkeleri	22
5. Gulick ve Urwick: POSDCORB/PÖPAYED.....	23
6. Marshall Dimock	23
7. Cleveland, Mosher, Pfifner.....	23
8. Max Weber (1864 – 1920)	24
II. DAVRANIŞÇI / YENİ GELENEKSEL ÖRGÜT KURAMI (İNSAN İLİŞKİLERİ OKULU) (SOSYO-PSİKOLOJİK YAKLAŞIM)	25
A. Temel Vurgu ve Önergeleri.....	25
B. Davranışçı Kurama Katkıda Bulunanlar	26
1. Mayo, Roethlisberger ve Dickson.....	26
2. McGregor: “X ve Y” Kuramları.....	26
3. Likert (Sistem 1 – Sistem 4 Yaklaşımı).....	27
4. Maslow (İhtiyaçlar Hiyerarşisi / Gereksinimler Sıradüzeni Modeli)	27
5. Argyris (Olgun Olan Ve Olmayan Kişi Modeli).....	27
6. Herzberg: İki etmenli (Çift Faktörlü) Kuram.....	28
7. Follet (1868-1933): Demokratik – Gönüllü İşbirliği.....	28
8. Simon (1916-2001): Sosyal-Psikoloji ve Sosyoloji Verilerinin Yönetim Biliminin Temeli Olması	28
C. Davranışçı Kuram'da Temel Yaklaşımlar	28
1. Ortodoks Yaklaşım	28
2. Chicago Okulu.....	29
3. Etkileşimci Yaklaşım	29
D. Davranışçı Örgüt Kuramına Eleştiriler	29
III. ÇAĞDAŞ (MODERN) ÖRGÜT KURAMLARI	30
A. Çağdaş Kuramların Temel Vurgu ve Özellikleri	30
B. Başlıca Modern Örgüt Kuramları	30
1. Toplumsal Sistem Yaklaşımı.....	30
a. Sistem Kavramı ve Örgütler.....	30
b. Açık Sistemin Temel Süreç ve Özellikleri.....	31
c. Toplumsal Sistem Yaklaşımına Katkıda Bulunanlar.....	32
1) Chester BARNARD (1886 – 1961).....	32

2) Talcott PARSONS: Yapısal İşlevsellik ve Sosyal Sistem (Toplumsal Dizge) Yaklaşımı.....	33
3) Daniel KATZ ve Robert KAHN.....	33
4) William SCOTT.....	33
2. Durumsallık Kuramı (Contingency Theory).....	34
a. Durumsallık Kuramının Kapsam ve İçeriği.....	34
b. Durumsallık Kuramına Katkıda Bulunanlar.....	35
1) Burns ve Stalker: Mekanik-Organik Örgüt Ayrımı.....	35
2) Emery ve Trist.....	35
3) Lawrence ve Lorsch: Örgütleri Oluşturan Alt Sistemlerde Mekanik-Organik Örgütlenme.....	36
4) Duncan: “Çevrenin Ögeleri” ve “Algılanan Belirsizlik”.....	36
5) Alvin Toffler: “Şok: Gelecek Korkusu”.....	37
6) Peter Senge: Öğrenen Örgütler ve Beşinci Disiplin.....	37
3. Doğal Ayıklama (Populasyon Ekolojisi) Kuramı.....	38
4. Bürokrasinin Çevrebilimsel Kuramı.....	38
5. Z – Kuramı.....	38
6. Karar-Verme (Decision-Making) Yaklaşımı.....	39
7. Haberleşme / Bilgi merkezi Yaklaşımı.....	39
8. Yöneylem Araştırması (Matematik) Yaklaşımı.....	40
9. Örnek Olay (Case Study) ve Kıyaslama (Benchmarking) Yaklaşımı.....	40
10. Peter Drucker: Sonuç İçin Yönetim ve Gelecek için Yönetimi.....	40

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BÜROKRASİ

I. BÜROKRASİ KAVRAMI, ÇIKIŞI VE KAPSAMI.....	47
II. MAX WEBER VE “İDEAL-TİP” BÜROKRASİ.....	49
A. “İdeal-tip” Bürokrasi.....	49
B. Weber’in Otorite Tipolojisi.....	50
1. Karizmatik Otorite.....	50
2. Geleneksel Otorite.....	50
3. Yasal-Ussal Otorite.....	51
C. “İdeal-tip” Bürokrasinin Özellikleri.....	51
D. “İdeal-tip” Bürokraside Memurun Özellikleri.....	52
E. Bürokrasinin Üstün ve Zayıf Tarafları.....	52

III. BÜROKRASIYE ELEŞTİRİLER VE FARKLIYAKLAŞIMLAR	53
A. Marxist Bürokrasi Kuramı	53
1. Hegel	53
2. Karl Marx	53
3. LeonTrotsky (1879-1940).....	53
4. MilovanDjilas: “Yeni Sınıf”	54
5. BrunoRizzi: “Bürokratik Kolektivizm”	54
6. James Burnham: “Yönetmel Devrim” (Teknokratların Oligarşik Egemeliği)	54
B. Liberalizmin Bürokrasiye Bakışı	55
1. John StuartMill	55
2. Ludwig VonMises.....	55
3. Robert Michels: “Oligarşinin Tunç Kanunu”	55
4. WarrenBennis: “Bürokrasinin Ötesi”	56
5. Parkinson Kanunu	57
6. Peter Prensibi	58
7. Robert Metron: “Bürokratik Kişilik”	58
8. Alvin Gouldner: “Bürokrasinin Güçlenmesi”	58
9. Michel Crozier: “Bürokraside Belirsiz Yetki Alanları”	58
10. Teknokrasi.....	59
11. Meritokrasi	59

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KAMU POLİTİKALARI VE AMAÇ SAPTAMA

I. KAMU POLİTİKALARI	63
A. Kamu Politikası Kavramı, Tanımı ve Kapsamı	63
B. Kamu Politikasında Etkili Aktörler.....	64
C. Kamu Politikası Oluşturma Süreci.....	64
D. Kamu Politikasına Farklı Yaklaşımlar	65
1. Siyasal Sistem Kuramı	65
2. Grup Kuramı.....	65
3. Elit Kuramı.....	65
4. Kurumsal Yaklaşım	65
5. Ussal-Seçim (Kamusal Tercih) Kuramı.....	65
6. İşlevsel Süreç Modeli.....	66
E. Gladden’ın Kamu Politikası Sınıflandırması.....	66

F. Kamu Politikası Oluşumunda Karar Verme Yaklaşımları.....	66
1. Ussal Yaklaşım.....	66
2. Eklemeli / İlavecı Yaklaşım.....	66
3. Karma Model.....	67
4. Stratejik Karar Verme Yaklaşımı.....	67
II. YÖNETİMDE AMAÇ SAPTAMA	67
A. Amaç Türleri	67
B. Örgütsel Amaçlarla İlgili Sorun Alanları ve Diğer Konular	67

BEŞİNCİ BÖLÜM

PLANLAMA

I. PLANLAMANIN TANIMI, ÖNEMİ VE KAPSAMI	71
II. PLANLAMA AŞAMALARI	72
A. Araştırma, Veri Toplama	72
B. Tahminde Bulunma.....	72
C. Yöntem ve Araçların Belirlenmesi.....	72
D. Planın Hazırlanması.....	72
E. Planın Başarısı.....	73
III. PLAN ÇEŞİTLERİ.....	73
A. Sürelerine Göre Planlar.....	73
B. Uygulama Biçimine Göre Planlar.....	73
C. Kullanımlarına Göre Planlar	73
D. Biçimlerine Göre Planlar	73
IV. TÜRKİYE'DE PLANLAMA.....	74
A. Tarihçe	74
B. Strateji ve Bütçe Başkanlığı.....	75
C. Kalkınma Planı ve Hazırlanma Süreci	77
D. Son 11. Kalkınma Planı	79

ALTINCI BÖLÜM ÖRGÜTLENME

I. ÖRGÜTLENMENİN TANIM VE KAPSAMI	83
II. ÖRGÜTLENDİRME İLKELERİ	83
1. Örgütün Ussallığı ve Nesnelliği İlkesi	83
2. Görev ve İşlerin Net Olarak Tanımlanması İlkesi	83
3. Komuta (Kumanda) Birliği (Unity of Command) İlkesi	84
4. Basamak (Scalar) İlkesi	84
5. Denetim Alanının (Çevresinin) Sınırlılığı İlkesi	84
6. Uzmanlaşma (İşbölümü) İlkesi	84
7. Basitlik (Yalınçlık) İlkesi.....	85
8. İstisnalar (Ayrallar) İlkesi.....	85
9. Yetki Devri (Göçerimi) İlkesi.....	85
10. Sorumluluğun Yetki İle Orantılı Olması İlkesi.....	86
11. Komuta – Kurmay (Eylemcilerin Destekçilerden Yararlanması) Ayrımı İlkesi	86
a. Komuta / Eylemci / Hat / İcra Birimleri (LineUnits).....	86
b. Kurmay Birimler (StaffUnits).....	86
12. Örgüt Yapısını Gözden Geçirme İlkesi.....	86
III. ÖRGÜTLENDİRMEİNİN DAYANAKLARI	87
IV. ÖRGÜTLERDEKİ BÖLÜMLERE AYIRMANIN ÖLÇÜTLERİ	87
A. Amaç.....	87
B. İşlev.....	87
C. Alıcı	87
D. Alan.....	87
V. BİÇİMSEL ÖRGÜT – DOĞAL ÖRGÜT AYIRIMI	88
A. Biçimsel (Resmi, Formel, Şekli) Örgüt.....	88
B. Doğal (Gayrı-Resmi, İnfornel) Örgüt.....	88
VI. ÖRGÜTLEME TÜRLERİ, BİÇİMLERİ VE YÖNTEMLERİ	89
A. Dikey Örgütleme	89
B. Görevsel (Yatay) Örgütleme	89
C. Dikey ve Kurmay Örgütleme	89
D. Komite Tipi Örgütleme.....	89
E. Matriks Örgütleme	89
F. Ağsal Örgütleme	90
VII. ÖRGÜT ŞEMALARI.....	90
A. Örgüt Şeması Türleri	90
B. Örgüt Şemalarının Çizimi	91

VIII. ÖRGÜTLEMEDE DİKKAT EDİLECEK KRİTERLER.....	91
A. Ussallık (Rationality).....	91
B. Etkililik (Effectiveness).....	91
C. Verimlilik (Efficiency).....	92
IX. ANAYASADA İDARENİN ÖRGÜTLENMESİNE İLİŞKİN İLKELER.....	92
A. Kanuni İdare (Yasal Yönetim) İlkesi.....	92
B. Merkezden (Özekten) Yönetim.....	94
1. Siyasi Merkezizetçilik.....	94
2. Yönetimsel Merkezizetçilik.....	95
3. Merkezden Yönetimin Yararları.....	95
4. Merkezden Yönetimin Sakıncaları.....	95
5. Yetki Devri (Yetki Göçerimi) (Delegation of Authority).....	95
C. Yetki Genişliği (Deconcentration) (Adem - i Temerküz, Tevsi-i Mezuniyet).....	96
D. Yerinden yönetim (Decentralization)(Adem-i Merkezizet).....	97
1. İşlevsel / Hizmet (Fonksiyonel) Yerinden Yönetim (Kamu Kurumları) (Hizmet Adem-i Merkezizeti).....	97
2. Yerel (Coğrafi/Mahalli) Yerinden Yönetim (Coğrafi Adem-iMerkezizet) (Local Governments / Administration / Authority).....	98
E. Yönetimin Bütünlüğü.....	99
1. Hiyerarşik Denetim.....	100
2. İdari Vesayet Denetimi (Yönetimsel Vesayet) (Administrative Tutelage) 101	

YEDİNCİ BÖLÜM

T.C. DEVLET TEŞKİLATI (Türkiye'nin İdari Yapısı)

I. ANAYASAL KUVVETLER AYRIMI.....	109
II. YÜRÜTME ORGANI.....	111
A. Anayasa'da Yürütme Kuvveti ve Anayasal Yönetimsel Kuruluşlar.....	111
III. MERKEZDEN YÖNETİM (MERKEZİ TEŞKİLAT).....	113
I. CUMHURBAŞKANI.....	113
A. Cumhurbaşkanının Konumu.....	114
B. Seçimi.....	115
C. Cumhurbaşkanının Andıçmesi.....	119
D. Cumhurbaşkanının Görev ve Yetkileri.....	120
E. Cumhurbaşkanının Sorumluluğu.....	123
F. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	125
G. Cumhurbaşkanı Yardımcıları, Cumhurbaşkanına Vekâlet.....	127
H. Devlet Denetleme Kurulu.....	130
İ. Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı.....	134

1. Cumhurbaşkanlığı Makamı	134
a. Cumhurbaşkanı.....	134
b. Cumhurbaşkanı Özel Kalem Müdürlüğü	135
c. Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve Danışmanı	135
d. Özel temsilci	135
e. Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu.....	135
2. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı	135
a. Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü.....	136
b. Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü	137
c. Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü	139
d. Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü.....	139
e. Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü	139
3. Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Cumhurbaşkanına Vekâlet.....	141
4. Cumhurbaşkanlığı Politik Kurulları.....	141
5. Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatında Kadrolar, Atama ve Görevlendirmeler.....	148
6. Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatında İstihdam Edilen Personel Statüsü	149
a. Kadrolu Personel	149
b. Kadroya Bağlı Süreli Personel	149
c. Kadroya Bağlı Olmayan Süreli Personel.....	150
d. Kısmi Zamanlı Personel.....	150
e. Sözleşmeli Personel.....	150
J. Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşlar	150
1. Savunma Sanayii Başkanlığı.....	151
2. Devlet Arşivleri Başkanlığı.....	152
3. Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı.....	153
4. Strateji ve Bütçe Başkanlığı	155
5. İletişim Başkanlığı.....	157
6. Türkiye Varlık Fonu.....	160
K. Cumhurbaşkanlığı Ofisleri.....	162
1. Dijital Dönüşüm Ofisi	162
2. Finans Ofisi.....	163
3. İnsan Kaynakları Ofisi.....	164
4. Yatırım Ofisi.....	165
L. Bakanlıklar	168
1. Bakanlar	168
2. Bakan Yardımcıları.....	172
3. Bakan Müşavirliği	173
4. Bakanlıkların Temel Kuruluşları ve Hiyerarşik Kademeler.....	173
a. Merkez Teşkilatı.....	173

b. Taşra Teşkilatı.....	174
c. Bakanlık Hiyerarşik Kademeleri	174
d. Yurtdışı Teşkilatı.....	174
e. Bakanlığa Bağlı, İlgili ve İlişkili Kurum ve Kuruluşlar	175
1) Bağlı Kuruluşlar.....	175
2) İlgili Kuruluşlar.....	177
3) İlişkili Kuruluşlar	177
f. Hizmet Bakanlıkları.....	177
M. Başkomutanlık ve Genelkurmay Başkanlığı.....	178
N. Yüksek Askeri Şura.....	181
IV. İDARE.....	183
A. Yargı Yolu.....	183
B. Merkezî İdare.....	185
C. Mahalli İdareler.....	185
D. Kamu Hizmeti Görevlileri: Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri	188
E. Yükseköğretim Kurumları ve Üst Kuruluşları.....	189
1. Yükseköğretim Kurumları: Üniversiteler.....	189
2. Yükseköğretim Üst Kuruluşları: YÖK.....	190
F. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Radyo ve Televizyon Kuruluşları ve Kamuyla İlişkili Haber Ajansları.....	191
G. Atatürk, Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu	192
H. Kanunsuz Emir	193
V. MERKEZE YARDIMCI KURULUŞLAR	194
A. Milli Güvenlik Kurulu	194
B. Danıştay.....	198
C. Sayıştay	202
VI. MERKEZİ YÖNETİM TAŞRA (ÇEVRE) ÖRGÜTÜ (MÜLKİ TEŞKİLAT)	207
A. İl (Genel) Yönetimi	207
1. Vali	209
2. İl İdare Kurulu	214
3. İl Müdürleri (İl Yönetim Şube Başkanları)	215
B. İlçe (Kaza) Yönetimi	216
1. Kaymakam.....	216
2. İlçe İdare Şube Başkanları (İlçe Müdürleri).....	219
3. İlçe İdare Kurulu.....	219
C. Bucak (Nahiye) Yönetimi	220
D. Bölge Yönetimi	221
VII. BÖLGE KALKINMA İDARELERİ: GAP, DAP, DOKAP & KOP	222
VIII. KALKINMA AJANSLARI	224

IX. HİZMETSEL / İŞLEVSEL (FONKSİYONEL) YERİNDEN YÖNETİMLER (KAMU KURUMLARI).....	228
A. İdari Kamu Kurumları.....	229
B. Ekonomik (İktisadi) Kamu Kurumları.....	230
1. Kamu İktisadi Kuruluşları (KİK).....	230
2. İktisadi Devlet Teşekkülleri (İDT).....	230
3. Müessese.....	231
4. Bağlı Ortaklık.....	231
5. İştirak.....	232
C. Sosyal Kamu Kurumları.....	233
D. Bilimsel, Teknik ve Kültürel Kamu Kurumları.....	233
X. KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ MESLEK KURULUŞLARI.....	234
XI. BAĞIMSIZ İDARİ OTORİTELER (BİO'lar) (DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KAMU KURUMLARI) (ÜST KURULLAR).....	237
XII. KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİ.....	240
BÖLÜM EKİ-1: CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ	
İDARİ TEŞKİLATI.....	246
BÖLÜM EKİ-2: KURUMLARIN BAĞLI / İLGİLİ / İLİŞKİLİ OLDUKLARI BAKANLIKLAR	264
BÖLÜM EKİ-3: T.C. İDARİ TEŞKİLATININ ŞEMATİK GÖRÜNÜMÜ	269

SEKİZİNCİ BÖLÜM MAHALLİ İDARELER

I. YERİNDEN YÖNETİMLER (YEREL VE HİZMETSEL YERİNDEN YÖNETİMLER).....	311
II. MAHALLİ İDARELERİN GENEL HUKUKİ VE İDARİ STATÜSÜ.....	312
III. İL ÖZEL İDARESİ.....	315
A. İl Özel İdaresinin Hukuki Statüsü ve Kuruluşu.....	315
1. İl Çevre Düzeni Plânı.....	317
2. İl Özel İdaresinin Yetkileri ve İmtiyazları.....	317
3. İl Özel İdaresinin Muafiyetleri.....	318
B. İl Özel İdaresinin Organları.....	318
1. İl Genel Meclisi.....	318
a. İl Genel Meclisi'nin Görev ve Yetkileri.....	319
b. Meclis Başkanlık Divanı.....	320
c. Meclis Toplantısı.....	321
d. Gündem.....	321
e. Toplantı ve Karar Yeter Sayısı.....	322
f. Meclis Kararlarının Kesinleşmesi ve Kararlar Üzerinde Vesayet.....	322

g. İhtisas Komisyonları	322
h. Denetim Komisyonu	323
i. Meclisin bilgi edinme ve denetim yolları	323
j. Başkan ve Meclis Üyelerinin Görüşmelere Katılmayacağı Durumlar	324
k. Meclis Üyelerinin Yükümlülükleri	324
l. Meclis üyeliğini sona ermesi	324
m. Meclisin Feshi	325
n. Boşalan meclisin görevinin yerine getirilmesi	325
2. İl Encümeni	325
a. İl Encümenin Oluşumu	325
b. İl Encümenin Görev ve Yetkileri	326
c. Encümen Toplantısı	326
d. Encümen Kararları Üzerinde Denetim	327
3. Vali	327
a. Valinin Görev ve Yetkileri	327
b. Stratejik Plân ve Performans Plânı	328
c. Yetki devri	328
d. İhtilaf Halinde Temsil Yetkisinin Devri	328
C. İl Özel İdaresi Teşkilatı	329
1. İl Özel İdaresi Genel Sekreteri	329
2. Norm Kadro ve Personel İstihdamı	330
D. Faaliyet Raporu	330
E. Hizmetlerde Aksama	330
F. İl Özel İdarelerinin Denetimi	330
G. İl Özel İdaresi Bütçesi	331
1. Bütçenin Hazırlanması ve Kabulü	331
2. Harcama Yetkilisi	331
3. Kesin hesap	331
4. Şirket Kurulması	332
H. İdarî Yaptırımlar ve İtirazlar	332
İ. İl Özel İdaresinin Gelir ve Giderleri	332
1. Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilâtı Toplamından Alacağı Pay	332
2. İl Özel İdaresinin Giderleri	333
J. Görevden Uzaklaştırma	334
IV. BELEDİYELER	335
A. Belediyelerin Kuruluşu	336
B. Belediyelere İlişkin Önemli Hükümler	336
1. Sınırların Kesinleşmesi	336

2. Sınır Uyuşmazlıklarının Çözümü.....	337
3. Mahalle Yönetimi	337
4. Belde Adının Değiştirilmesi	338
5. Tüzel Kişiliğin Sona Erdirilmesi.....	338
6. Hemşehri Hukuku.....	339
C. Belediyenin Görev ve Yetkileri.....	339
D. Belediye Organları.....	345
1. Belediye Meclisi	346
a. Belediye Meclisinin Oluşumu.....	346
b. Belediye Meclisinin Görev ve Yetkileri.....	346
c. Başkanlık Divanı	348
d. Meclis Toplantısı	348
e. Gündem	348
f. Toplantı ve Karar Yeter Sayısı	349
g. Meclis Kararlarının Kesinleşmesi.....	349
h. İstisnai karar ve onay süreci.....	350
i. İhtisas Komisyonları	350
j. Meclisin Bilgi Edinme ve Denetim Yolları	351
k. Başkan ve Meclis Üyelerinin Yükümlülükleri.....	352
l. Meclis Üyeliğinin Sona Ermesi.....	352
m. Meclisin Feshi.....	353
n. Boşalan Meclisin Görevinin Yerine Getirilmesi.....	353
2. Belediye Encümeni.....	353
a. Encümenin Kuruluşu ve Statüsü.....	353
b. Encümenin Görev ve Yetkileri	354
c. Encümen Toplantısı.....	354
3. Belediye Başkanı	355
a. Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri	355
b. Başkan Vekili.....	355
c. Stratejik Plân ve Performans Programı	356
d. Belediye Başkan Yardımcılığı.....	356
e. Yetki Devri	356
f. Belediye Başkanlığının Sona Ermesi.....	356
g. Belediye Başkanlığının Boşalması Hâlinde Yapılacak İşlemler	357
h. Belediye Başkanı Görevlendirilmesi.....	358
i. Görevden Uzaklaştırma.....	358
E. Norm Kadro ve Personel İstihdamı.....	358
F. Belediyelerin Denetimi.....	359
1. Faaliyet Raporu.....	359
2. Hizmetlerde Aksama	359

G. Belediye Örgütü.....	360
1. Zabıta	360
2. İtfaiye	361
H. Belediyelerin Gelir ve Giderleri.....	361
1. Belediyenin Gelirleri.....	361
2. Belediye Gelirleri Kanunu Kapsamında Gelirler	363
a. Belediye Vergileri.....	364
b. Belediye Harçları.....	364
c. Harcamalara Katılma Payları.....	364
3. Belediyenin Giderleri	365
İ. Belediye Bütçesi.....	366
1. Belediye Bütçesinin Hazırlanması	366
2. Harcama Yetkilisi	366
3. Kesinhesap	366
4. Bütçe Sistemi.....	366
5. Geçmiş Yıl Bütçesinin Devamı.....	367
6. İşletme Tesisi.....	367
J. Gelecek Yıllara Yaygın Hizmet Yüklenmeleri.....	367
K. Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı.....	367
L. Kent Konseyi.....	369
M. Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım.....	369
N. Yurt Dışı İlişkileri.....	370
O. Diğer Kuruluşlarla İlişkiler.....	370
P. e-Belediye Bilgi Sistemi.....	371
V. BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ.....	372
A. Kuruluşu ve Hukuki Statüsü	373
B. Büyükşehir Belediyelerinin Görev ve Yetkileri	375
C. İlçe Belediyelerinin Görev ve Yetkileri.....	377
D. Büyükşehir Belediyesinin İmar Denetim Yetkisi.....	378
E. Kırsal Mahalle ve Kırsal Yerleşik Alan	379
F. Büyükşehir Belediyesinin Organları.....	381
1. Büyükşehir Belediye Meclisi.....	381
a. Oluşumu.....	381
b. Meclis Toplantısı	381
c. Meclis kararlarının Kesinleşmesi.....	382
d. Meclis Kararları Üzerinde Vesayet Denetimi	382
e. İlçe Belediyelerinin İmar Kararları Üzerinde BüyükşehirBelediyesinin Vesayet Yetkisi.....	382
f. İhtisas Komisyonları	383
2. Büyükşehir Belediye Encümeni	383
3. Büyükşehir Belediye Başkanı	384

a. Büyükşehir Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri.....	384
b. Belediye Başkanlığının Sona Ermesi	385
c. Danışmanlar	385
G. Büyükşehir Belediyesi Teşkilatı.....	385
H. Büyükşehir Belediyesi Gelirleri ve Giderleri.....	386
1. Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri	386
2. Büyükşehir Belediyesinin Giderleri.....	387
I. Büyükşehir Belediye Bütçesi	388
İ. Şirket Kurulması.....	388
J. Belediyeler Arası Hizmet İlişkileri ve Koordinasyon	389
VI. KÖYLER.....	381
A. Köylerin Kuruluşu ve Statüsü	391
B. Köyün Görev ve Yetkileri	391
1. Köyün Zorunlu Görevleri.....	392
2. Köyün İsteğe Bağlı Görevleri.....	394
3. Köyün Yetkileri	395
C. Köyün Organları	395
1. Köy Derneği	395
2. İhtiyar Meclisi (Heyeti)	396
a. Oluşumu.....	396
b. Boşalan Muhtarlık, İhtiyar Meclisi ve Heyeti Üyeliği İçin Seçim Yapılması.....	396
c. İhtiyar Meclisinin Toplanması ve Karar Alması	397
d. İhtiyar Meclisinin Görevleri.....	397
e. İhtiyar Meclisinin Kararlarına Karşı İtiraz.....	397
3. Muhtar.....	398
a. Muhtarın Hukuki Statüsü ve Seçimi.....	398
b. Muhtarın Görevleri	398
4. Muhtarlığın ve İhtiyar Meclisi Üyeliği'nin Sona Ermesi.....	400
D. Köy Personeli.....	401
E. Köyün Gelirleri ve Bütçesi	403
V. MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİ	404
A. Mahalli İdare Birliklerinin Kuruluşu, Tüzüğü, Görev ve Yetkileri.....	405
1. Kuruluş.....	405
2. Birlik Tüzüğü.....	405
3. Birliğin Hak ve Yetkileri.....	406
B. Birliğin Organları.....	406
1. Birlik Meclisi.....	406
a. Oluşumu	406
b. Meclisin Görev ve Yetkileri	407
c. Meclis Başkanlık Divanı	407

d. Meclis Toplantısı.....	408
2. Birlik Encümeni	409
a. Oluşumu.....	409
b. Encümenin Görev ve Yetkileri.....	409
3. Birlik Başkanı.....	410
C. Mali Hükümler.....	410
1. Birliğin Gelirleri	410
2. Birliğin Giderleri.....	411
D. Teşkilât	411
E. Köylere Hizmet Götürme Birlikleri	411
F. Ülke Düzeyinde Birlik Kurulması.....	413
G. Birlik Üyelerinin Yükümlülükleri.....	414
H. Ortak Hükümler	414
I. Turizm Altyapı Hizmet Birlikleri	415
İ. Ceza ve Yasaklama.....	416
BÖLÜM EKİ-1: MAHALLİ İDARELERE İLİŞKİN GÜNCEL	
DEĞİŞİKLİKLER.....	419
BÖLÜM EKİ-2: MAHALLİ İDARELER KRONOLOJİSİ.....	423
BÖLÜM EKİ-3: ANAYASALARIMIZDA MAHALLİ İDARELER.....	425
BÖLÜM EKİ-4: MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİ	426
BÖLÜM EKİ-5: AVRUPA YEREL YÖNETİMLER ÖZERKLİK ŞARTI.....	427

DOKUZUNCU BÖLÜM PERSONEL YÖNETİMİ

I. PERSONEL YÖNETİMİNİN TANIMI	437
II. PERSONEL SİSTEMLERİNİN SINIFLANDIRILMASI	437
A. Açık Sistem - Kadro Sistemi	437
1. Tanım	437
2. Kadro Sisteminin Yararları	438
3. Kadro Sisteminin Sakıncaları	438
B. Kapalı Sistem - Rütbe/Personel/Kariyer Sistemi	438
III. PERSONEL YÖNETİMİNİN TEMEL SÜREÇLERİ	439
A. İşe Alma (Recruitment)	439
B. Ücretlendirme (Payment)	441
C. Yükselme/Terfi (Promotion)	442
D. Başarı Değerlendirmesi - Sicil	443
E. Personel Eğitimi	444
IV. PERSONEL SİSTEMİNDE ÇAĞDAŞ UYGULAMALAR	446
1. Rotasyon	446
2. İşGenişletme / Büyütme (jobenlargement)	446
3. İşZenginleştirme / Çeşitlendirme (jobenrichment)	446
4. Ekip Kurulması (teamorganization)	446
5. Danışmanlık Hizmetleri	446
6. Esnek Mesai (flexitime)	447
7. Şikayet Dinleme	447
8. İşten Ayrılmalar	447
9. Sinerji	447
10. Post-Fordist Personel Yönetimi	447
V. TÜRK KAMU PERSONEL REJİMİ VE DEVLET MEMURLARI KANUNU	448
A. Kamu Görevlisi Tanımı	448
B. Kamu Görevleri Türleri ve Gruplandırılması	448
1. Hizmete Alınma Yönünden	448
2. Ücret Yönünden	449
3. Hizmet Süreleri Yönünden	449
4. Bağlı Olunan Hukuki Statü Yönünden	449
5. Göreve Geliş Yönünden	449
C. Memurluğun Tanımı	449
D. Türk Kamu Personel Rejiminin Özellikleri	450
E. DMK'nın Dayandığı Temel İlkeler	451
1. Sınıflandırma	451
2. Kariyer	453

3. Liyakat.....	454
F. DMK'da İstihdam Türleri.....	454
1. Memurlar	454
2. Sözleşmeli Personel	455
3. Geçici Personel.....	455
4. İşçiler	455
G. "Diğer Kamu Görevlileri" Kavramı	456
H. Devlet Memuru Olma Şartları.....	456
1. Vatandaşlık: Türk vatandaşı olmak.....	456
2. Yaş:18 yaşını tamamlamak	456
3. Öğrenim: En az ortaokul mezunu olmak.....	456
4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak.....	457
5. Mahkûmiyet.....	457
6. Askerlik.....	457
7. Sağlık.....	457
8. (Mülga).....	457
9. Özel Koşullar	459
İ. Memuriyete Girişte Sınav Yöntemi.....	459
1. Sınav Sistemi	459
2. Sınavsız Memurluğa Giriş	459
J. Kamu Personelinin Çalıştıkları Kurumlara Göre Gruplandırılması.....	460
K. Aday Memurluk	461
L. Memurluğa Atama	462
1. Atama İşlemi	462
2. Göreve Başlamalarda Süre	463
3. Becayış: Karşılıklı Olarak Yer Değiştirme	464
M. Memurların Bilgi Sistemi, Özlük Dosyası	464
N. Başarı, Üstün Başarı Değerlendirmesi ve Ödül.....	465
O. Memurların Mali Hakları.....	466
Ö. Memurlukta İlerleme ve Yükselme	467
1. Kademe İlerlemesi: "Yatay İlerleme"	467
2. Derece Yükselmesi: "Dikey hareketlilik"	468
P. Gösterge Tablosu.....	469
R. Memurların Ödev, Sorumluluk ve Hakları.....	471
1. Kanunsuz Emir	473
2. Amir Durumda Olan Devlet Memurlarının Görev ve Sorumlulukları.....	473
3. Müracaat, Şikâyet ve Dava Açma.....	473
4. Toplu Eylem ve Hareketlerde Bulunma ve Grev Yasağı.....	473
5. Memurlar ve İkinci Görev	474
6. Memurlar ve Ticari Faaliyetler.....	475

7. Çalışma Saatleri	475
8. İzin Hakkı.....	476
a. Yıllık İzin	476
b. Sağlık İzni.....	476
c. Mazeret İzni.....	476
d. Hastalık ve Refakat İzni	478
e. Aylıksız İzin	478
S. Memurlar Hakkında Disiplin Kovuşturması ve Disiplin Cezaları	480
1. Disiplin Cezalarını Niteliği	480
2. Disiplin Cezalarını Türleri	480
3. Disiplin Cezaları ile İlgili Diğer Durumlar	484
4. Disiplin Cezalarında Karar Süresi	486
5. Disiplin Soruşturma ve Cezalarında Zamanaşımı	487
6. Disiplin Cezalarına Karşı İtiraz.....	487
7. Görevden Uzaklaştırma	487
Ş. Memurlar Hakkında Ceza Kovuşturması ve Memurların Yargılanması	488
1. Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler	490
2. Olayın Yetkili Mercie İletilmesi, İşleme Konulmayacak İhbar ve Şikâyetler.....	493
3. Ön İnceleme.....	493
4. Ön İnceleme Yapanların Yetkisi ve Rapor.....	495
5. Süre.....	496
6. İtiraz.....	496
7. Soruşturma İzninin Gönderileceği Mercii ve Hazırlık Soruşturmasını Yapacak Merciler.....	497
8. Yetkili ve Görevli Mahkeme	497
9. Cumhuriyet Başsavcılığınca Re'sen Dava Açılacak Haller.....	497
T. Memurluğun Sona Ermesi	497
1. Çekilme (İstifa).....	498
2. Çekilmiş (Müstafi) Sayılma	498
3. Devlet Memurluğundan Çıkarılma (İhraç)	499
4. Koşullarda Eksiklik	499
5. Bağdaşmazlık	499
6. Ölüm	500
7. Emeklilik	500
U. Kamu Görevlileri Sendikaları.....	500
Ü. Kamu Görevlileri Etik Kurulu	503
V. Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	505
X. Personel Politikalarıyla İlgili Kurumsal Yapılar	507
1. Devlet Personel Başkanlığı.....	507
2. Çalışma Genel Müdürlüğü.....	507

3. Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi	508
Y. Mal Bildiriminde Bulunulması ile Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu	508

EKLER

BÖLÜM EKİ 1:	3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine Göre I veII Sayılı Cetvellerde Yer Alan Üst Düzey Kamu Görevlileri.....	512
BÖLÜM EKİ 2:	3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine Göre Cumhurbaşkanı Tarafından Atanan Üst Düzey Kamu Görevlilerinin Görev Süreleri.....	517
BÖLÜM EKİ 3:	Üst Düzey Kamu Yöneticilerinin Atanmalarına İlişkin Önemli Notlar.....	521

ONUNCU BÖLÜM YÖNELTME ve EŞGÜDÜM

I. YÖNELTME.....	527
A. Liderlik.....	528
1. Lider ve Yönetici Farkı.....	528
2. Liderlik Fonksiyon ve Görevleri	528
3. Liderlik Yöntemleri.....	529
a. Otoriter Liderlik.....	529
b. Demokratik Liderlik.....	529
4. Liderlik Yaklaşımları.....	530
a. ChesterBarnard'ın Liderlik Yaklaşımı	530
b. Marshall Dimock'un Liderlik Yaklaşımı	530
c. Hersey ve Blanchard'ın "Olgunluk Modeli"	531
5. Liderlerin Kullandıkları Özendirici ve Caydırıcılar	531
a. Maddi özendirici ve caydırıcılar.....	531
b. Manevi özendirici ve caydırıcılar.....	531
B. Güdüleme (Motivasyon).....	531
1. İç Güdüleme Kuramları.....	531
a. Maslow'un "Temel İhtiyaçlar Hiyerarşisi" Kuramı.....	532
b. Herzberg'in "İki Etmenli (Hijyen ve Güdüleme)"Kuramı	532
c. Mc. Gregor'un "X-Y" Kuramı	532
d. Reddin'in "Z" Kuramı	532
e. McClelland'ın "Başarma İhtiyacı" Kuramı	533
2. Dış Güdüleme Kuramları.....	533
a. Skinner'in "Sonuçsal Koşullandırma" Yaklaşımı	533
b. Vroom ile Lawler ve Porter'in "Bekleyiş" Kuramları.....	533
c. Adams'ın "Eşitlik" Kuramı	533
d. Locke'un "Amaç" Kuramı	534
C. Karar Verme	534
1. Tanım ve Kapsam	534
2. Karar Verme Modelleri.....	535
a. Normatif Karar Verme Yaklaşımı	535
b. Betimleyici (Descriptive) Karar Verme Yaklaşımı.....	535
3. Katz ve Kahn'a göre Karar Verme Aşamaları	535
4. Simon ve Karar Verme Modeli: "Yönetsel Adam"	536
5. Vroom'a göre Karar Verme Yöntemleri	536
6. Karar Verme Sürecinde Ussallığı Engelleyen Etmenler	536
a. Öznel (Sübjektif) Etmenler	536
b. Batık Kararlar	536

c. Kestirilemeyen Sonuçlar	537
7. Kararların Sınıflandırılması	537
a. Hiyerarşik açıdan kararlar	537
b. Karar veren kişiler açısından	537
c. Yetki derecesine göre	537
d. Devredilme derecesine göre	537
e. Programlama açısından	537
II. EŞGÜDÜM (KOORDİNASYON)	537
A. Eşgüdüm Türleri	538
1. Dikey eşgüdüm	538
2. Yatay eşgüdüm	538
3. Çapraz eşgüdüm	538
4. Gönüllü eşgüdüm	538
B. Eşgüdümün Başarı Koşulları	539
C. Eşgüdüm Aşamaları	539
1. Personel Analizi	539
2. İş ve Görev Analizi	539
D. İletişim ve Eşgüdüm	540
1. Örgütsel İletişim	540
a. Biçimsel iletişim	540
b. Doğal iletişim	541
2. Örgütsel İletişimde Süzgeçleme ve Örgüt Belleği	542

ONBİRİNCİ BÖLÜM

DENETLEME

I. KAPSAM VE TANIM	545
A. Denetim Aşamaları	545
1. Denetlenebilir ve Ölçülebilir Standartların Saptanması	545
2. Gerçekleşen Durumun Doğrulanıp Ölçülmesi	546
3. Belirlenmiş Standartlarla İşleyiş Sonucunda Ortaya Çıkan Durumun Karşılaştırılması	546
4. Gerekli Düzeltim ve Değişikliklerin Yapılması	546
B. Denetim Türleri	546
1. Proaktif / Ön Denetim-İleri Besleme Denetimi	546
2. Etkinlik ve İşleyiş Anında Denetim	546
3. Sonradan Yapılan Denetim / Geri-Besleme (Feedback) Denetimi	547
4. Kamuoyu Denetimi	547
C. Başarılı Denetimin Özellikleri	547
D. Denetim Alanı/Çevresi (Span of Control)	548

II. KAMU YÖNETİMİNİN DENETLENMESİNİN ÖNEMİ VE İDARİ YARGI DENETİMİ	548
A. Kamuoyu, Baskı Grupları ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Denetimi	549
B. Uluslararası Kuruluşların Denetimi	550
C. Yargısal Denetim	550
1. Ülkemizde Yargı Mercileri	551
A. Yargı Düzeni (Yargı Kolları / Yargı Çeşitleri)	551
B. Yargı Sistemleri	552
III. İDARİ YARGI DENETİMİNİN KAPSAMI	554
A. Yasama Kısıntısı	554
1. Anayasa ile Yasama Kısıntısı	554
2. Yasa ile Getirilen Yasama Kısıntısı	556
B. Yargı Kısıntısı (Prensip Kısıntısı / Hükümet Tasarrufu)	556
1. 1924 Anayasası Döneminde Hükümet Tasarrufları	557
a. Mukabele Bil-misil (Aynısıyla Karşılık Verme) Kararları	557
b. İskan (Yerleştirme) İşleri ile İlgili Kararlar	557
c. Vatandaşlık İşleri ile İlgili Kararlar	557
d. Yabancıların Sınır Dışına Çıkarılmaları ile İlgili Kararlar	558
2. Günümüzde Yargı Kısıntılarının Durumu	558
IV. TÜRKİYE'DE İDARİ YARGININ GELİŞİMİ VE TÜRK İDARİ YARGI SİSTEMİ	559
A. Türkiye'de İdari Yargının Tarihçesi ve Gelişimi	559
B. Ülkemizdeki İdari Yargı Sisteminin Özellikleri	561
1. Anayasal Dayanak	561
2. Danıştay Biçiminde Örgütlenme	561
3. Geniş / Karma Görevli Olma	562
4. Genel Görev İlkesinin Geçerliliği	562
5. Hukuku Uygunlukla Sınırlı Olması	562
6. Yüksek Mahkemeler	563
7. Üç Dereceli Örgütlenme	564
8. İlk Derece İdari Yargı Birimlerinin Mahkeme Statüsünde Olması	564
9. Yönetmelik Yargıyı Düzenleyen 4 Temel Yasanın Bulunması	565
10. Genel ve Özel Görevli İdari Yargı Birimleri	565
11. Temyiz Mercii	565
12. İstinaf Mercii	566
13. Dava Türleri	566
14. İdari Yargıtımızda Süreler	567
15. 1980 Sonrasında İdari Yargı Teşkilatımız	.....

ONİKİNCİ BÖLÜM
KAMU YÖNETİMİNİN GELİŞİM SÜRECİ

I. BİLİMSEL DİSİPLİN OLMADAN ÖNCE KAMU YÖNETİMİ.....	573
II. BİR BİLİMSEL DİSİPLİN OLARAK KAMU YÖNETİMİ.....	575
A. Klasik (Geleneksel) Yaklaşım.....	575
1. Yasal-Tarihsel-Siyasal Yaklaşım: Siyaset - Yönetim Ayrımı (İkilemi-Dikotomisi) Dönemi.....	575
2. Yapısal-İşletmesel-Yönetmelik Yaklaşım: Örgütsel Verimlilik ve Evrensel Yönetmelik Süreçler.....	576
B. Neo-Klasik(Davranışsal) Yaklaşım: İnsan İlişkileri Okulu/ Sosyo-Psikolojik Yaklaşım.....	578
C. Klasik ve Neo-Klasiklere Tepkici Yaklaşım: Siyaset - Yönetim Ayrımını Ret.....	579
D. Sistem Yaklaşımı.....	582
E. Karşılaştırmalı Kamu Yönetimi Yaklaşımlar.....	583
1. Heady'nin Karşılaştırmalı Kamu Yönetimi Literatürü Kategorizasyonu.....	584
2. Riggs'in Prizmatik Toplum Kuramı.....	584
F. Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar.....	585
1. Küresel Dönüşümler ve Kamu Yönetimi.....	585
2. Kamu Yönetimi Alanında Ortaya Çıkan Yeni Düşünceler.....	586
a. Yeni Kamu Yönetimi (New Public Management).....	587
b. Yönetişim (Governance).....	589
1) Yönetişim ve Ulus-Devlet.....	590
2) Yönetişimin Ortaya Çıkışı.....	591
3) Beyaz Kitap ve Yönetişimin Öğeleri.....	591
c. E-Devlet (E-Government).....	592
d. Toplam Kalite Yönetimi.....	592
e. Kamu Yönetiminde Performans Yönetimi.....	595
f. Yeni Kamu Hizmeti (Denhardt&Denhardt).....	596
3. Kamunun Yönetildiği "Kamu Yönetimi"nden Kamunun Yönettiği "Kamu Yönetimi" Anlayışına Doğru.....	597
III. TÜRKİYE'DE KAMU YÖNETİMİ'NİN GELİŞİMİ.....	599
A. Cumhuriyet Öncesi Gelişim.....	599
B. Cumhuriyet Sonrası Kamu Yönetiminin Gelişimi.....	601

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KAMU YÖNETİMİYLE İLGİLİ ÖNEMLİ VE GÜNCEL MEVZUAT

1.	9/10/2003 Tarih ve 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu.....	607
2.	10/12/2003 Tarih ve 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu	610
3.	26/5/2005 Tarih ve 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu	614
4.	3/5/1985 Tarih ve 3194 Sayılı İmar Kanunu	621
5.	24/11/1994 Tarih ve 4046 Sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun.....	628
6.	2009 Tarih ve 5894 Sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun.....	632
7.	30/03/2005 Tarih ve 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu	634
8.	14/06/2012 Tarih ve 6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu	641
9.	06/04/2016 Tarih ve 6701 Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu	646
10.	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı	653
11.	24/03/2016 Tarih ve 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu	656
12.	14/10/2020 Tarih ve 68 Sayılı Sanayileşme İcra Komitesi (SAİK) Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	661
13.	24/20/2020 Tarih ve 7261 Sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması Kanunu	661
14.	7/4/2021 Tarih ve 7315 Sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu	662
15.	30/06/2021 Tarih ve 74 Sayılı Fiyat İstikrarı Komitesi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	665
16.	30/06/2021 Tarih ve 77 Sayılı Ekonomi Koordinasyon Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	665
EKLER		667
BÖLÜM EKİ 1: 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Kapsamındaki Kamu İdareleri.....		667
BÖLÜM KAYNAKÇASI.....		674

SİYASET BİLİMİ

BİRİNCİ BÖLÜM SİYASET BİLİMİ NEDİR?

I. SİYASET KAVRAMI.....	689
II. SİYASET BİLİMİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	691
A. Eski Yunan Öncesi	691
B. Eski Yunan	691
1. Platon (Eflatun) (İ.Ö. 427-347))	691
2. Aristoteles (İ.Ö. 384-322)	692
3. Sofistler.....	693
C. Modern Dönem Öncesi.....	693
1. Roma	693
2. İbni Haldun	693
D. Modern Çağ.....	694
1. Machiavelli (1469-1527)	694
2. Montesquieu (1689-1755).....	694
3. Jean Bodin (1530-1596).....	695
E. Aydınlanma Çağı.....	695
F. Ondokuzuncu Yüzyılda Siyaset Bilimi	696
III. SİYASET BİLİMİ İLE İLGİLİ DİSİPLİNLER.....	699
A. Sosyoloji (Toplumbilim).....	699
B. Psikoloji (Ruhbilim).....	699
C. Kamu Yönetimi.....	699
D. İktisat (Ekonomi).....	699
E. Hukuk	700
F. Tarih.....	700
G. Matematik ve İstatistik.....	700
IV. SİYASET BİLİMİNDE YAKLAŞIMLAR	701
A. Hukuksak Yaklaşım.....	701
B. Davranışçı İstatistiksel Yaklaşım	701
C. İşlevsel Yaklaşım.....	701
D. Yapısal Yaklaşım	702
E. Sistem Yaklaşımı	702

İKİNCİ BÖLÜM SİYASAL SİSTEM

I. SİSTEM KAVRAMI ve SİYASAL SİSTEM.....	705
A. D.Easton'un Sistem Analizi.....	705
B. M. Duverger'in Sistem Modeli.....	707
II. HÜKÜMET SİSTEMLERİ.....	707
A. Meclis Hükümeti Sistemi (Konvansiyonel Sistem).....	708
B. Parlamenter Sistem (Parlamentarizm).....	709
C. Başkanlık Sistemi.....	710
D. Yarı Başkanlık Sistemi.....	712

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM SİYASAL GÜÇLER

I. SİYASAL PARTİLER.....	715
A. Siyasi Partilerin İşlevleri.....	715
B. Siyasal Partilerin Unsurları.....	716
1. Beşeri Unsur.....	716
a. Yöneticiler.....	716
b. Profesyonel Politikacılar.....	716
c. Militanlar (Partizanlar).....	716
d. Sempatizanlar.....	716
2. Örgüt.....	716
II. PARTİ TİPOLOJİLERİ.....	717
A. Kadro ve Kitle Partileri (CadreParty – MassParty).....	717
1. Kadro Partilerinin Temel Özellikleri.....	717
2. Kitle Partilerinin Temel Özellikleri.....	718
a. Sosyalist Partilerin Temel Özellikleri.....	718
b. Komünist Partilerin Temel Özellikleri.....	718
c. Faşist Partilerin Temel Özellikleri.....	718
d. Parti Nitelikleri ve Örgüt Yapıları.....	718
B. Temsil Partileri – Bütünleşme Partileri (Parties of Representation – Parties of Integration).....	721
C. Hepsini Yakala Partileri (Catch – allParty).....	721
D. Seçimlere Dönük – Profesyonel Partiler (Electoral – PrefessionalParty) ...	722
E. Kartel Partileri.....	722
F. Modern Kadro Partileri (Modern CadreParties).....	723

III. PARTİ SİSTEMLERİ	724
A. Tek Partili Sistem.....	724
1. Gerçek Tek Partili Sistem.....	724
2. Karmaşık Tek Partili Sistem	724
B. İki Partili Sistem	724
C. Çok Partili Sistem.....	724
1. İlimli Çok Partili Sistem	724
2. Aşırı Çok Partili Sistem.....	724
IV. BASKI VE ÇIKAR GRUPLARI.....	728
A. Baskı Gruplarının Türleri.....	728
1. Anomik Baskı Grupları.....	728
2. Örgütlenmemiş Baskı Grupları.....	728
3. Örgütlenmiş Baskı Grupları	728
4. Kurumsal Baskı Grupları.....	729
B. Baskı Gruplarının Baskı Yöntemleri	729
1. İkna Yöntemi.....	729
2. Siyasi Tehdit Yöntemi.....	729
3. Para veya Maddi Çıkar Sağlama Yöntemi.....	729
4. Grev, Boykot ve Kitlesele Eylemler.....	729
V. KAMUOYU.....	730
A. Totaliter ve Otoriter Sistemlerde Kamuoyu.....	731
B. Çoğulcu – Demokratik Sistemlerde Kamuoyu.....	731
C. Az gelişmiş Ülkelerde Kamuoyu	731
VI. ELİTLER (SEÇKİNLER)	732
A. Klasik Elit Teorileri	732
1. VilfredoPareto: “Elitizm (Seçkincilik)” Teorisi.....	732
2. GaetanoMosca : “Yönetici Sınıf” Teorisi	733
B. Klasik Seçkin Teorilerinin Ortak Özellikleri	733
C. Çağdaş (Demokratik) Elit Teorileri.....	734
1. Harold D. Laswell.....	734
2. RaymondAron	734
3. Joseph Schumpeter	734
4. C. Wright Mills.....	734
5. Robert Dahl.....	734
6. GiovanniSartori.....	735
D. Çağdaş (Demokratik) Elit Teorilerinin Ortak Özellikleri.....	735

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DEVLET ve İKTİDAR

I. DEVLET NEDİR?	739
II. DEVLETİ DİĞER TOPLUMSAL ÖRGÜTLENMELERDEN AYIRAN TEMEL ÖZELLİKLER.....	739
A. En Büyük Yaptırım Gücü	739
B. Vatandaşların Zorunlu Üyeliği.....	739
C. Yasal ve Meşru Güç Kullanma Tekeli.....	739
III. DEVLETİN ASLİ UNSURLARI	740
A. Halk (Kamusallık)	740
B. Toprak (Ülke).....	740
C. Siyasi İktidar (Hükümet Etme = Hükmetme).....	740
D. Egemenlik (Meşruluk).....	740
IV. DEVLETİN KAYNAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER.....	742
A. İlahi Hukuk Teorisi.....	742
B. Aileyi Devletin Temeli Kabul Eden Teori	742
C. Çatışan ve Uzlaşan Çıkarlar Teorisi.....	742
D. Toplumsal (Sosyal) Sözleşme Teorisi	742
1. Francisco Suarez (1548 – 1617).....	743
2. Thomas Hobbes(1588-1679).....	743
3. John Locke(1632- 1704)	743
4. Jean Jacques Rousseau(1712-1778).....	744
5. John Rawls (1921-2002)	744
E. Devleti Kuvvete Dayandıran Görüş	745
V. DEVLET ŞEKİLLERİ.....	745
A. Yapısına Göre Devlet Şekilleri.....	745
1. Tek (Basit) Yapılı Devletler.....	745
a. Üniter (Tekçi) Devlet	745
b. Bölgesi Devlet.....	745
2. Birleşik Yapılı Devletler	746
a. Devlet Birlikleri	746
b. Devlet Toplulukları.....	746
c. Konfederasyon.....	746
d. Federasyon	746
B. Egemenliğin Kaynağına Göre Devlet Şekilleri.....	746
1. Monarşi.....	746
2. Cumhuriyet.....	747

VI. İKTİDAR.....	747
A. İktidar-Siyasal İktidar Ayrımı	747
B. Siyasal İktidarın Özellikleri.....	748
C. Siyasal İktidarın İşlevleri.....	748
1. Siyaset Belirleme İşlevi (Yasama).....	748
2. Siyaset Uygulama İşlevi (Yürütme).....	748
3. Siyaset Denetimi İşlevi (Yargı).....	748
D. Siyasal İktidarın Sınırlandırılması	749
1. Anayasa.....	749
2. Kuvvetler Ayrılığı.....	749
3. İnsan Hak ve Özgürlükleri	749
4. Kanunların Anayasa'ya Uygunluğunun Denetimi	749
5. Uluslararası Sistem ve Küreselleşme	749
E. Siyasal İktidar ve Otorite.....	749
VII. SİYASAL İKTİDARA İLİŞKİN MEŞRULUK TEORİLERİ	750
A. Teokratik Teoriler	750
B. Demokratik Teoriler.....	750
1. Milli Egemenlik Teorisi	750
2. Halk Egemenliği Teorisi.....	750
VIII. SİYASAL İKTİDARIN MEŞRULUK TEMELİNDE SINIFLANDIRILMASI	751
A. MaxWeber'in Meşru İktidar Sınıflandırması	751
B. David Easton'un Sınıflandırması	751
1. İdeolojik Kaynak.....	751
2. Yapısal Kaynak.....	751
3. Liderin Kişisel Nitelikleri	752
IX. SİYASAL İKTİDAR VE EGEMENLİK.....	752

BEŞİNCİ BÖLÜM

SİYASAL GELİŞME

I. GENEL OLARAK SİYASAL GELİŞME.....	755
II. SİYASAL GELİŞME TİPOLOJİLERİ	755
A. Edward Shils'in Tipolojisi	755
1. Siyasal Demokrasiler.....	755
2. Vesayet Altındaki Demokrasiler	755
3. Modernleştirici Oligarşiler	756
4. Totaliter Oligarşiler	756
5. Geleneksel Oligarşiler	756

B. Organski'nin Tipolojisi	756
1. İlkel birleşme	756
2. Sanayileşme	756
3. Refah	756
4. Bolluk	756
C. GabrielAlmond – BinghamPowell'in Tipolojisi.....	756
D. David Apter'in Tipolojisi.....	757
1. Harekete geçirici sistem	757
2. Ortaklık sistemi.....	757
3. Modern Otokrasi sistemi	757

ALTINCI BÖLÜM SİYASAL İDEOLOJİLER

I. İDEOLOJİ KAVRAMI	761
II. İDEOLOJİLERİN ÖĞELERİ	762
A. Olumlu (Pozitif) Öğe	762
B. Olumsuz (Negatif) Öğe	762
III. BAŞARILI İDEOLOJİNİN KOŞULLARI	762
A. Çözüm Yolu Sunma.....	762
B. Basitlik.....	762
C. Moral (Ahlaki) Yön	762
D. Yönetici (Seçkin) Grup.....	762
E. Bilimsellik Temeli	762
IV. İDEOLOJİLERİN AÇIKLANMASI, YAYILMASI VE TARTIŞILMASI	763
A. Semboller	763
B. Efsaneler (Mitler).....	763
C. İdeolojilerin Tartışılması.....	763
1. Sübjektif Yorumlar	763
2. Teori ve Pratikte Çelişkiler.....	763
V. ÇAĞDAŞ SİYASAL İDEOLOJİLER	764
A. Liberalizm.....	764
1. Liberalizmin Öğeleri.....	764
B. Klasik Liberalizm.....	766
C. Modern Liberalizm.....	767
D. Muhafazakârlık	767
1. Muhafazakârlığın Öğeleri.....	767
E. Yeni Sağ.....	768
F. Neoliberalizm.....	769
G. Yeni-muhafazakârlık (Neoconservatism)	769

H. Sosyalizm	769
1. Sosyalizmin Ögeleri	770
I. Marksizm.....	770
1. Marksizmin Ögeleri.....	770
J. Sosyal Demokrasi.....	771
K. Üçüncü Yol.....	771
L. Anarşizm	772
M. Sivil İtaatsızlık (Pasif Direniş)	773
N. Faşizm.....	773
O. Milliyetçilik.....	773
VI. İDEOLOJİMSİLER.....	774
A. Feminizm	774
B. Yeşil Siyaset	775
VII. GELECEKBİLİM (FUTUROLOGY).....	777
A. Gelecekbilimin Temel Varsayımları.....	777

YEDİNCİ BÖLÜM DEMOKRASİ SEÇİMLER ve SİYASAL KÜLTÜR

I. DEMOKRASİ.....	781
A. Demokrasinin Temel İlkeleri.....	781
B. Demokrasinin Temel Nitelikleri	781
1. Düzenli olarak Yapılan Özgür ve Adil Seçimler	781
2. Çoğunluk Yönetimi, Çoğunluğun Değişebilir Oluşu ve Azınlığın Haklarının Garanti Altına Alınmış Olması.....	781
3. Sivil Haklar ve Siyasal Özgürlükler	782
4. Çoğulculuk.....	782
5. Seçilmişlerin Üstünlüğü.....	782
C. Demokrasinin Erdemleri.....	782
II. DEMOKRASİ MODELLERİ.....	783
A. Klasik (Doğrudan) Demokrasi	783
B. Temsili (Liberal) Demokrasi	783
C. Yarı Doğrudan Demokrasi	784
1. Referandum (Halk Oylaması, Plebisit)	784
2. Halk Vetosu.....	784
3. Halkın Teklif Hakkı.....	784
D. Katılımcı Demokrasi.....	784
E. Radikal Demokrasi	785
III. DEMOKRASİ VE SİVİL TOPLUM	786
IV. BİR ÜLKENİN DEMOKRATİK PERFORMANSI ÖLÇÜLEBİLİR Mİ?.....	788

V. SEÇİMLER VE SEÇİM SİSTEMLERİ	788
A. Sınırlı Oy Hakkı	788
B. Seçme Hakkının İlkeleri	789
VI. SEÇİM SİSTEMLERİ	789
A. Çoğunluk Sistemleri.....	790
1. Tek Turlu Çoğunluk Sistemi	790
2. İki-Turlu Çoğunluk Sistemi	790
B. Nispi Temsil Sistemi	790
1. Ulusal Düzeyde Nispi Temsil.....	791
2. Seçim Çevresi Düzeyinde Nispî Temsil	791
VII. SİYASAL KÜLTÜR.....	792
VIII. SİYASAL DAVRANIŞ	793
IX. SİYASAL TOPLUMSALLAŞMA	793
A. Siyasal Toplumsallaşma Kuramları.....	793
1. Psikanalitik Yaklaşım.....	793
2. İşlevselci Yaklaşım	793
3. Çatışmacı Yaklaşım	793
X. SİYASAL KATILMA.....	794
A. Siyasal Katılmayı Etkileyen Faktörler	795
1. Sosyo-Ekonomik Faktörler.....	795
2. Kişisel Faktörler	796
EKLER	797
BÖLÜM EKİ 1: Siyaset Bilimine ve Siyasal Düşünceye Katkı Yapan Başlıca Düşünürler	797
BÖLÜM KAYNAKÇASI	808

TÜRK SİYASAL HAYATI

BİRİNCİ BÖLÜM

KLASİK OSMANLI TOPLUM DÜZENİ VE DEVLET TEŞKİLATI

I. KLASİK OSMANLI TOPLUM DÜZENİ	816
II. KLASİK OSMANLI DEVLETİ TAŞRA ve ASKERİ TEŞKİLATI ve TOPRAK TEŞKİLATI ve VERGİLERİ.....	816
A. Taşra Teşkilatı.....	816
B. Askeri Teşkilat.....	817
1. Merkeze Bağlı Asker Ocağı.....	817
2. Eyalet Askerleri	817
C. Toprak Teşkilatı.....	817
1. Miri Topraklar	817
a. Mukataa Topraklar	817
b. Paşmaklık	817
c. Malikane Topraklar	817
d. Ocaklık Topraklar	817
e. Yurtluk Topraklar.....	817
f. Dirlik Topraklar	818
1) Has	818
2) Zeamet	818
3) Tımar	818
2. Mülk arazileri.....	818
3. Vakıf Arazileri.....	818
D. Vergiler	818
a. Öşür	818
b. Haraç.....	818
c. Cizye.....	818
d. Avarız.....	818
e. Ağnam	818
f. Çiftbozan.....	818

İKİNCİ BÖLÜM
1623-1918 DÖNEMLERİ ARASI OSMANLI DEVLETİ,
MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ VE MÜTAREKELER

I. OSMANLI SİYASAL DÜZENİ (1623-1683) ve YENİDEN YAPILANMASI.....	821
A. Koçi Bey Risalesi ve IV. Murat.....	821
B. Girit Savaşı.....	821
C. Katip Çelebi Risalesi	821
D. Köprülü Mehmet Paşa.....	821
E. Vasvar Antlaşması	822
II. 1703 -1738 YILLARI ARASINDA OSMANLI DEVLETİ	822
A. 1711 Prut Savaşı	822
B. 1718 Pasarofça Anlaşması.....	822
C. Lale Devri.....	823
III. 1739-1789 DÖNEMİNDE OSMANLI DEVLETİ.....	823
IV. III. SELİM SALTANATI (1789-1807)	823
V. II. MAHMUT DÖNEMİ (1808-1839).....	824
VI.1839-1871 TANZİMAT DÖNEMİ, ISLAHAT FERMANI ve YENİ OSMANLILAR.....	827
VII.1. VE 2. MEŞRUTİYET DÖNEMLERİ (1876-1908) İLE JÖN TÜRK HAREKETİ	831
A. 1. Meşrutiyet Dönemi (1876-1880).....	831
B. II. Abdülhamit Mutlakiyeti (1881-1908).....	835
C. İttihat ve Terakki.....	836
1. Ahmet Rıza ve Pozitivizm	836
2. Mizancı Murat.....	836
3. Abdullah Cevdet ve İçtihat.....	837
4. Prens Sabahattin	837
D. II Meşrutiyet Dönemi (1908-1918).....	838
VIII. II. MEŞRUTİYET DÖNEMİNDE DÜŞÜNCE AKIMLARI	842
A. İslamcılık.....	842
B. Batıcılık.....	842
C. Türkçülük.....	843
IX. I. DÜNYA HARBİ (1914-1918)	843

X. MİLLİ MÜCADELE BAŞLANGICI, KONGRELER DÖNEMİ, AMASYA GÖRÜŞMESİ VE DİĞER GÖRÜŞMELER.....	853
A. Genelgeler ve Kongreler	853
1. Havza Bildirisi (28 Mayıs 1919)	853
2. Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919).....	853
3. Erzurum Kongresi (23 Temmuz – 6 Ağustos 1919)	854
4. Sivas Kongresi (4-11 Eylül 1919)	854
5. Diğer Kongreler	854
B. Amasya Görüşmesi (20 – 22 Ekim 1919).....	855
C. Diğer Gelişmeler	855
1. Temsil Heyetinin Ankara'ya Gelişi (27 Aralık 1919).....	855
2. Son Osmanlı Mebusan Meclisi (12 Ocak 1920)	855
3. Misak-ı Milli Kararları (28 Ocak 1920)	856
4. İstanbul'un İşgali (16 Mart 1920).....	857
5. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılışı (23 Nisan 1920)	857
6. Ayaklanmalar.....	860
7. Sevr Antlaşması (10 Ağustos 1920).....	861
8. Düzenli Orduya Geçiş.....	861
9. Kurtuluş Savaşı ve Cepheleri.....	861
a. Kurtuluş Savaşı Cepheleri.....	861
1) Doğu Cephesi	861
2) Güney Cephesi.....	862
3) Batı Cephesi.....	862
b. Savaşlar.....	862
1) I. İnönü Savaşı (6 – 10 Ocak 1921).....	862
2) II. İnönü Savaşı (23 – 21 Mart 1921).....	862
3) Kütahya – Eskişehir Savaşı	862
4) Sakarya Meydan Savaşı	863
5) Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Savaşı	863
10. Milli Mücadele Harekete İçerisinde Siyasal Gelişmeler.....	863
11. Kurtuluş Savaşı Döneminde Yapılan Antlaşmalar ve Konferanslar	864
12. Mudanya Mütarekesi ve Lozan Antlaşması	864
a. Mudanya Mütarekesi (3 – 11 Ekim 1922).....	864
b. Lozan Antlaşması (24 Temmuz 1923)	864
1) Lozan Antlaşmasının Maddeleri ve Sonuçları.....	865
2) Lozan Antlaşmasıyla Sonuçlanmayan Sorunlar.....	867
13. 1922-1923 yılları arasında Siyasi ve Ekonomik Gelişmeler.....	867

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TEK PARTİ DEVLETİNİN DOĞUŞU, 1923 - 1927

I. ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞTE İLK DENEME.....	877
II. İZMİR'DE SUİKAST GİRİŞİMİ (1926).....	878
III. KÜLTÜREL VE HUKUKİ REFORMLAR.....	879

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 1928 - 1945 DÖNEMİ

I. YENİ TÜRK ALFABESİ VE DİĞER REFORMLAR	883
II. VESAYET DEMOKRASİSİ: SERBEST CUMHURİYET FIRKASI.....	884
III. 1929 BUHRANI VE DEVLETÇİLİK TARTIŞMALARI	885
IV. HALKEVLERİ VE HALK ODALARI	885
V. KADRO HAREKETİ.....	885
VI. TARİH VE DİL ÇALIŞMALARI	886
VII. PARTİ - DEVLET BÜTÜNLEŞMESİ.....	886
VIII. ATATÜRK - İNÖNÜ AYRILIĞI.....	887
IX. ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ, MİLLİ ŞEF VE EBEDİ ŞEF	887
X. ATATÜRK İLKE VE İNKILÂPLARI.....	888
A. Atatürk İlkeleri.....	888
B. Bütünleyici İlkeler	888
C. İnkılâplar (Devrimler)	889
1. Siyasal İçerikli İnkılaplar.....	889
2. Hukuk Alanında Yapılan İnkılâplar	889
3. Eğitim ve Kültür Alanında Yapılan İnkılâplar	890
4. Toplumsal Alanda Yapılan İnkılâplar	890
5. Ekonomik Alanda Yapılan İnkılâplar.....	890
XI. DÜNYA SAVAŞI VE TÜRKİYE'DE YAŞANANGELİŞMELER.....	891
A. Milli Korunma Kanunu (18.1.1940).....	891
B. Varlık Vergisi Kanunu (Kasım 1942).....	891
C. Toprak Mahsuller Vergisi (1943).....	892
D. Çok Partili Yaşama Geçiş	892

BEŞİNCİ BÖLÜM
1926-1939 DÖNEMİ DIŞ SİYASETTEKİ GELİŞMELER

I. ATATÜRK DÖNEMİ DIŞ SİYASETİNDE YAŞANAN GELİŞMELER	899
A. Yabancı Okullar Sorunu (1926)	899
B. Musul Sorunu (5 Haziran 1926)	899
C. Nüfus Mübadelesi (10 Haziran 1930)	899
D. Milletler Cemiyetine Katılım (18 Temmuz 1932)	899
E. Balkan Antantı (9 Şubat 1934)	900
F. Montrö Boğazlar Sözleşmesi (20 Temmuz 1936)	900
G. Sadabad Paktı (1937)	900
H. Hatay Sorunu	900
II. 1939'DAN SONRA DIŞ SİYASETTE YAŞANAN GELİŞMELER	901

ALTINCI BÖLÜM
ÇOK PARTİLİ YAŞAM VE DEMOKRAT
PARTİ İKTİDARI (1950 - 1960)

I. DP İKTİDARI 1950 - 1954	905
A. Siyasal Alanda DP	905
B. İktisadi Alanda DP	906
II. DP İKTİDARI 1954 - 1957	906
A. Siyasal Alanda Gelişmeler	906
B. İktisadi Alanda Gelişmeler	907
III. DP İKTİDARI 1954 - 1960	908
A. Siyasal Alanda Gelişmeler	908
B. İktisadi Alanda Gelişmeler	909
IV. CHP'nin 1950-1960'daki Durumu	909

YEDİNCİ BÖLÜM
1960 - 1980 DÖNEMLERİ ARASI

I. 1960 - 1971.....	913
A. 1960 - 1961.....	913
B. 1961 - 1965.....	919
1. 1961 Genel Seçimleri.....	919
2. İnönü Koalisyonları.....	920
3. 1962 - 1963 Askeri Darbe Girişimleri.....	920
4. Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ve Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK).....	921
5. AP - YTP - CKMP - MP Koalisyonu (20 Şubat 1965 - 10 Ekim 1965).....	921
C. 1965 - 1970 Dönemi.....	921
1. 1965 Seçim Sonuçları.....	921
2. Parlamentoda Farklı Siyasi Yelpezeler.....	922
a. CHP.....	922
b. TİP.....	922
c. Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi (CKMP).....	923
d. Milli Nizam Partisi (MNP).....	923
3. Diğer Gelişmeler.....	924
4. 1969 Seçimleri, 1970 Kriz Yılı, 1971 Muhtırası.....	925
D. Muhtıradan Genel Seçimlere (1971 - 1973).....	925
E. 1973 Cumhurbaşkanlığı Seçimi.....	928
F. 1973 Genel Seçimlerden - 1977 Seçimlerine.....	928
1. 1973 Genel Seçimleri.....	928
a. CHP - MSP Hükümeti.....	929
b. Kıbrıs Meselesi.....	929
c. Sadi Irmak Hükümeti.....	929
d. Milliyetçi Cephe.....	929
e. II. Milliyetçi Cephe Hükümeti (21 Temmuz 1977).....	930
f. III. Ecevit Hükümeti.....	930
g. III. Milliyetçi Cephe Hükümeti.....	930
G. Dış Politika.....	931
H. 12 Eylül'e Doğru.....	931

SEKİZİNCİ BÖLÜM
1980'DEN GÜNÜMÜZE

I. 12 EYLÜL REJİMİ(1980-1983)	935
A. Bülend Ulusu Hükümeti	935
B. MGK ve Kurucu Meclis.....	936
C. Yeni Anayasa	936
D. 1982 Anayasasının Başlıca Özellikleri ve 1961 Anayasası İle Temel Nitelik Farkları.....	938
E. Dış Gelişmeler	943
II. SİYASİ PARTİLİ YAŞAMA DÖNÜŞ (1983 SEÇİMLERİ)	944
A. Kurulan ve Kapatılan Siyasi Partiler	944
B. 1983 Seçimleri.....	944
III. 1983 – 1987 (17. Dönem TBMM).....	945
A. Tedrici Liberalleşme.....	945
B. 1984 Yerel Seçimleri ve Siyasi Partiler	946
C. Milletvekili Ara Seçimleri(28 Eylül 1986)	947
D. Siyasal Yasakların Kaldırılması.....	947
E. Yasakların Kaldırılmasından Sonucunda: “Eski Siyasetçilerin Dönüşü”	947
F. ANAP’ın Erken Seçim Baskını.....	948
G. 29 Kasım 1987 Genel Seçimleri	948
H. Dış İlişkiler ve Önemli Siyasi Olaylar (1983-1987).....	948
IV. 1987-1991(18. DÖNEM TBMM).....	949
A. II. Özal Hükümeti.....	949
B. ANAP’ın “Geri Vitese Takması”	949
C. 26 Mart 1989 Yerel Seçimleri Ve Cumhurbaşkanlığı Seçimi	949
1. 26 Mart 1989 Yerel Seçimleri	949
2. Cumhurbaşkanlığı Seçimi(20.11.1989)	950
D. Yıldırım Akbulut Hükümeti	950
E. ANAP İçerisindeki Hizipleşmeler	950
F.1980’lerde İslam: “Aydınlar Ocağı”	951
G. Reformlar	951
H. Mesut Yılmaz Hükümeti.....	951
I. Diğer Siyasi Partiler	952
İ. 20 Ekim 1991 Milletvekili Genel Seçimleri	952

J. Dönemin Önemli İktisadi ve Dış İlişkiler Yapısı.....	952
1. İhracat Atağı, Altyapı Yatırımları ve İktisadi Durum	952
2. Dış İlişkiler Yapısı	953
V. 1991 VE SONRASI	954
A. “5 Nisan Kararları” Döneminde Alınan İktisadi Tedbirler	955
B. “5 Nisan Kararları” Dönemi İktisatta Ortaya Çıkan Durum.....	955
C. 27 Mart 1994 Yerel Seçimler.....	955
D. 1990-1994 Dönemi Meydana Gelen Diğer Olaylar	955
VI. 1995 YILI VE SONRASI.....	956
A. REFAHYOL Hükümeti (28 Haziran 1996).....	956
B. Yılmaz Hükümeti (Temmuz 1997)	958
C. Türkiye-Suriye Krizi	958
D. Teröristbaşının Yakalanışı.....	958
E. 18 Nisan 1999 Genel Seçimleri	959
1. DSP-MHP-ANAP Koalisyon Hükümeti Dönemi Olayları	959
F. Milenyum Yılları ve 2001 Krizi.....	960
G. Yeni Döneme Doğru Yol Alırken	960
H. Yurtiçi ve Yurtdışında Meydana Gelen Önemli Gelişmeler (1994-2002).....	961
VII. 2002’ DEN GÜNÜMÜZE.....	963
EKLER	978
BÖLÜM EKİ 1: Son Dönem Osmanlı Düşünce Tarihi	978
BÖLÜM EKİ 2: Türkiye Düşünce Tarihi Gelişimi	980
BÖLÜM EKİ 3: Türk Siyasal Tarihine Damgasını Vurmuş Bazı Olaylar ve Sözler	985
BÖLÜM EKİ 4: Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti Kronolojisi.....	990
BÖLÜM KAYNAKÇASI	1007

KENTLEŞME ve KONUT POLİTİKALARI

BİRİNCİ BÖLÜM KENT VE KENTLEŞME OLGUSU

I. KENTLEŞME.....	1017
II. KENTLEŞME NEDENLERİ.....	1020
A. Ekonomik Nedenler	1021
B. Teknolojik Nedenler	1021
C. Siyasal Nedenler	1021
D. Sosyo-psikolojik Nedenler	1021
E. Demografik Nedenler	1022
III. KENTLEŞME ve KALKINMA	1022
IV. AZGELİŞMİŞ ÜLKELER ve KALKINMA	1022
V. KENTLEŞME ve SİYASAL DAVRANIŞLAR	1023
VI. BÜYÜK KENT OLGUSU	1023
VII. DİĞER KENT KAVRAMLARI.....	1024
A. Klasik Kent Kavramları.....	1024
B. Modern Kent Kavramları	1025
VIII. TÜRKİYE'DE 5 YILLIK KALKINMA PLANLARINDA KENTLEŞME POLİTİKALARI	1029
A. I. Beş Yıllık Plan (1963- 1967)	1029
B. II. Beş Yıllık Plan (1968 – 1972).....	1029
C. III. Beş Yıllık Plan (1973 – 1977)	1029
D. IV. Beş Yıllık Plan (1978 – 1983)	1029
E. V. Beş Yıllık Plan (1985 – 1989).....	1029
F. VI. Beş Yıllık Plan (1990 – 1994)	1030
G. VII. Beş Yıllık Plan (1996 – 2000).....	1030
H. VIII. Beş Yıllık Plan (2001 – 2005).....	1030
I. IX. Yedi Yıllık Plan (2007 – 2013).....	1030
J. X. Beş Yıllık Plan (2014 – 2018).....	1030
K. XI. Kalkınma Planı (2019 – 2023)	1032
IX. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI	1035

A. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Görev ve Yetkileri.....	1035
B. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Hizmet Birimleri	1038

İKİNCİ BÖLÜM

PLANLAMA VE KENT

I. KENT PLANLAMASI	1043
A. Kent Planlaması Kuramları	1043
1. Kent Planlamasına Klasik Yaklaşımlar	1043
2. Kent Planlamasına Modern Yaklaşımlar.....	1044
B. Kent Planlamasında Modeller	1044
II. KENT PLANLAMASI SÜRECİ.....	1045
A. Kent Planlaması Sürecinin Evreleri	1045
B. Kent Planının İçeriği.....	1045
C. Kent Planının Nitelikleri ve İlkeleri.....	1045
D. Planın Onaylanması ve Bağlayıcılığı.....	1046
1. Onaylama (Siyasal Organlarca Benimsenip Kabul Edilmesi)	1046
2. Bağlayıcılık.....	1046
E. Uygulama Evresi ve Uygulama Araçları	1046
1. Mali Yetkiler	1047
2. İmar Programı	1047
3. Kamulaştırma	1048
4. Kolluk Ve Düzenleme Yetkileri.....	1048
a. Bölgeleme	1048
b. Parselleme Denetimi.....	1049
5. İzin ve Denetleme Yetkileri.....	1050
6. Cezalandırma Yetkileri.....	1050

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KENT PLANI UYGULAMALARI

I. TÜRKİYE'DE KENT PLANLAMASI.....	1053
A. Araştırma Süreci.....	1053
B. Plan Yapımı.....	1055
1. İmar Yasası'nda Plan Kavramları.....	1055
a. Bölge Planı.....	1055
b. Çevre Düzeni Planı	1055
c. İmar Planı	1055
d. Mekansal Strateji Planı.....	1057
e. Mekânsal Planlama Kademeleri.....	1057
f. Diğer Plan Tanımları	1057
g. Planların Hazırlanması ve Yürürlüğe Konulması.....	1059
h. İmar Planlarında Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Yetkisi	1059
i. İmar programları, Kamulaştırma ve Kısıtlılık Hali	1060
j. Yapı Ruhsatı ve Süresi.....	1060
k. Yapı Kullanma İzni	1060
I. Otoparklar.....	1061
2. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğindeki Planlamaya İlişkin Kavram ve Esaslar.....	1061
a. Bütünleşik Kıyı Alanları Planı.....	1062
b. Eylem Planı	1062
c. Kentsel Tasarım Projesi.....	1062
d. Ulaşım Ana Planı	1062
e. Uzun Devreli Gelişme Planı.....	1063
f. Genel Planlama Esasları	1063
g. Eşik Analizi.....	1064
h. Revizyon ve İlave İmar Planı	1064
3. Başka Yasalarda Plan Kavramları	1064
a. İslâh İmar Planı.....	1064
b. Turizm Amaçlı Planlar.....	1065
c. Koruma Amaçlı Planlar	1065
d. Milli Parklar Gelişme Planı.....	1066

4. Plan Yapma ve Yaptırma Yolları	1067
a. Kamu Yönetimlerince	1067
1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.....	1067
2) İller Bankası Anonim Şirketi (İLBANK)	1067
3) Belediyeler	1068
4) Kültür ve Turizm Bakanlığı.....	1068
5) Tarım ve Orman Bakanlığı	1068
6) Özelleştirme Yöntemi	1069
b. Yetkili Uzmanlarca	1069
1) Yarışma Yoluyla.....	1069
2) İhale Yoluyla.....	1069
c. Özel Teknik Bürolar Deneyi.....	1069
5. Türlü Kentsel İşlevler İçin Toprak Gereksinmesi.....	1070
a. Konut Alanları	1070
b. Ticaret, Sanayi ve yönetim Alanları	1071
c. Açık ve Yeşil Alanlar	1071
d. Ulaşım Sistemi İçin Toprak Gereksinmesi	1072
C. Kent Planlarının Onaylanması	1073
1. Planların Kesinlik Kazanması	1073
2. İmar Planlarının Değiştirilmesi.....	1075
D. Kent Planlarının Uygulanması	1076
1. Mali Yetkiler	1076
a. Vergiler	1076
b. İmar Programı	1080
2. Kamulaştırma	1080
3. Düzenleme Yetkileri	1080
a. Bölgeleme	1080
1) Kullanım Bölgelemeleri	1080
2) Yükseklik Bölgelemesi	1084
3) Yoğunluk Bölgelemesi.....	1084
4) Başka Bölgeleme Sınırlamaları	1085

b. Parsellemenin Denetimi	1085
1) Parsellemenin İlkeleri	1085
i. Plana Dayanması.....	1085
ii. Boyutlarına Uygunluk.....	1085
iii. Genel Hizmetlere Ayrılan Yerlerde Parsellemenin Sınırlı Olması.....	1085
iv. Parsellemede Encümen Olayı	1085
2) Parselleme Türleri	1086
i. İsteğe Bağlı Parselleme	1086
ii. İsteğe Bağlı Olmayan Parselleme (Hamur)	1086
4. İzin ve Denetleme Yetkileri.....	1086
a. Yapı Yapmaya Zorlama	1086
b. Yapı Yasağı.....	1086
1) Milli Parklar Kapsamında Yapı Yasağı.....	1086
2) Kültür ve Tabiat Varlıkları İle İlgili Yapı Yasağı.....	1087
3) Boğaziçi Alanında Yapı Yasağı.....	1087
4) Kıyılarda Yapı Yasağı	1088
5) Kara ve Demiryolları Boyunca Yapı Yasağı	1089
c. Yapı Yapmaya İzin Verme ve İzin Verilmiş Yapıları Denetleme Yetkileri.....	1089
E. İmar Suçlarının Bağışlanması (İmar Affı)	1091

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BÖLGE PLANLAMALARI

I. BÖLGE PLANLAMALARI.....	1095
A. Bölgesel Gelişme Kuramları.....	1095
II. BÖLGE VE BÖLGE PLANLARI.....	1096
A. Bölge.....	1096
B. Bölge Planları.....	1096
C. Bölge Gelişme Politikası.....	1096
D. Bölgesel Gelişmeye Yönelik Stratejiler.....	1097
E. Türkiye’de Bölge Planlamacılığı.....	1097
1. Türkiye’de Bölge Planlamasının Tarihsel Gelişimi.....	1097
2. Türkiye’de Bölge Kalkınma Projeleri.....	1098
3. Bölge Kalkınma Ajansları.....	1098
4. Kalkınmada Öncelikli İller.....	1100
5. İSKİ Genel Müdürlüğü.....	1101
6. Boğaziçi Bölgesel Yönetimi.....	1102
F. 1923- 1950 Dönemi ve Kalkınma Planlama Yılları.....	1102
1. 1923 – 1950 Dönemi.....	1102
2. 1950 – 1960 Dönemi.....	1102
3. Kalkınma Planlama Yılları.....	1103
a. 1. Beş Yıllık Plan (1963 – 1967).....	1103
b. 2. Beş Yıllık Plan (1968 – 1972).....	1103
c. 3. Beş Yıllık Plan (1973 – 1977).....	1103
d. 4. Beş Yıllık Plan (1978 – 1983).....	1103
e. 5. Beş Yıllık Plan (1985 – 1989).....	1103
f. 6. Beş Yıllık Plan (1990 – 1994).....	1104
g. 7. Beş Yıllık Plan (1996 – 2000).....	1104
h. 8. Beş Yıllık Plan (2001 – 2005).....	1104
i. 9. Yedi Yıllık Plan (2007 – 2013).....	1104
j. 10. Beş Yıllık Plan (2014 – 2018).....	1104
k. 11. Kalkınma Planı (2019 – 2023).....	1105

BEŞİNCİ BÖLÜM

KONUT POLİTİKASI

A. KALKINMA ve KONUT	1109
B. TOPLU KONUT ve KOOPERATİFÇİLİK.....	1110
C. KENDİ EVİNİ YAPANA YARDIM	1110
D. KİRA DENETİMİ	1110
E. KENT YENİLEME	1111
F. SÜZÜLME ve SOYLULAŞTIRMA.....	1111
G. ANAYASALAR ve KONUT.....	1111
I. KONUT POLİTİKASINDA YETKİLİ KURULUŞLAR.....	1112
A. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.....	1112
B. Toplu Konut İdaresi (TOKİ).....	1112
C. Yerel Yönetimler.....	1113
D. Türkiye Emlâk Katılım Bankası.....	1114
E. Emlak Konut GYO.....	1114
F. Toplumsal Güvenlik Kurumları.....	1115
1. Sosyal Sigortalar Karumu	1115
2. BAĞ - KUR	1115
3. OYAK (Ordu Yardımlaşma Kurumu).....	1115
G. Konut Kooperatifleri	1115
III. KONUT POLİTİKASI	1116
A. Konut Politikasını Uygulama Araçları.....	1116
1. Mali Araçlar.....	1116
2. Tüzel Araçlar	1116
3. Teknik Araçlar	1116
IV. 6306 SAYILI AFET RİSKİ ALTINDAKİ ALANLARIN DÖNÜŞTÜRÜLMESİ HAKKINDA KANUN	1117

ALTINCI BÖLÜM

GECEKONDU

I. GECEKONDU.....	1121
II. GECEKONDU SORUNUN ÇÖZÜMÜNDE STRATEJİLER.....	1121
A. İmar, Islah ve Tesfiye Önlemleri.....	1121
B. Fonların Teşkili ve Kullanılması.....	1123
C. Caydırıcı Önlemler.....	1123
II. GECEKONDU KANUNU DÜZENLEMELERİ.....	1124
A. Belediyelere Arsa Sağlanması.....	1124
B. Gecekonduların Tebbiti.....	1125
C. Kamu Hizmet ve Tesisleriyle İlgili Giderlere Katılma.....	1126
D. Arsa Tahsisi ve Şart ve Şekilleri.....	1127
E. Yardımlar ve Muafiyetler.....	1128
F. Tahsis Amacına Aykırı Davranışların Önlenmesi.....	1129
G. Belediye Sınırları ve Mücavir Sahalar Dışında Uygulama.....	1130

YEDİNCİ BÖLÜM

ARSA POLİTİKALARI

I. TOPRAK ve KENT PLANLAMASI.....	1133
A. Arsa Spekülasyonu.....	1133
B. Kent Planlaması ve Arsa Değerleri.....	1133
C. Arsa Politikasının Amaç ve Araçları.....	1133
D. Arsa Politikasının Uygulama Araçları.....	1134
II. ARAZİ VE ARSA DÜZENLEMESİNE İLİŞKİN MEVZUAT.....	1135
A. 3194 Sayılı İmar Kanununda Arazi ve Arsa Düzenlemesi.....	1135
B. Arazi ve Arsa Düzenlenmesi ile İlgili Esaslar Hakkında Yönetmelik.....	1137

SEKİZİNCİ BÖLÜM

AFET OLAYLARI ve ACİL DURUM

I. AFET OLAYLARI ve ACİL DURUM.....	1143
II. TÜRKİYE'DE AFET VE ACİL DURUM.....	1143
A. Türkiye'de Afet ve Acil Durumlar.....	1143
B. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı.....	1145
C. 11. Kalkınma Planında (2019 - 2023) Afet Yönetimi.....	1149

III. YAPI DENETİMİ İLE İLGİLİ HUKUKİ VE İDARİ DÜZENLEMELER.....	1151
A. Yapı İşleri Genel Müdürlüğü.....	1151
B. 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun.....	1151
C. Yapı Denetim Komisyonları.....	1153

DOKUZUNCU BÖLÜM

KENT KURAMLARI VE TOPLUMBİLİMCİLER

I. KENT KURAMLARI.....	1157
A. Tek Büyük Kent Teorisi.....	1157
B. Ortak Merkezli Çember Teorisi.....	1157
C. Dilimler Teorisi.....	1158
D. Çok Merkezli Gelişme Teorisi.....	1158
E. Sıra-Büyüklik Teorisi.....	1158
II. TOPLUMBİLİMCİLERİN KENT KURAMLARI.....	1159
A. Klasik Kent Kuramcıları.....	1159
B. Chicago Ekolü: Ekolojik Kent Teorileri	1161
C. Marksist / Radikal Kent Kuramcıları	1162
D. Yakın Zaman Kent Kuramcıları.....	1163

BÖLÜM KAYNAKÇASI	1164
-------------------------------	-------------

ÇEVRE SORUNLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇEVRE VE TEMEL KAVRAMLAR

I. ÇEVRE KAVRAMI.....	1171
A. Niteliğine Göre.....	1171
1. Fiziksel Çevre.....	1171
2. Toplumsal Çevre.....	1171
B. Mekâna Göre.....	1171
1. Yerleşme Yerlerine Göre	1171
2. Ölçeklerine Göre.....	1171
C. Çevre Kavram ve Terimleri.....	1172
1. Ekoloji	1172
2. Biyotop.....	1172
3. Biyosenoz.....	1172
4. Biyosfer	1172
5. Ekosistem	1172

İKİNCİ BÖLÜM

ÇEVRE İLE İLGİLİ TEMEL KONULAR

I. ÇEVRE SORUNLARI.....	1175
A. Hava Kirliliği.....	1176
B. Toprak Kirliliği.....	1177
C. Su Kirliliği	1177
D. Gürültü Kirliliği	1177
II. FLORA- FAUNA	1178
A. Ormanlar	1178
B. Milli Parklar	1178
C. Kültür ve Tabiat Varlıkları.....	1182
D. Çayır ve Meralar	1186
E. Sulak Alanlar	1186
F. Endemik Bitkiler.....	1186
G. Endemik Hayvanlar.....	1186

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇEVRE EKONOMİSİ

I. DIŞSALLIKLAR.....	1189
A. Negatif dışsallık.....	1189
B. Pozitif dışsallık.....	1189
II. ÇEVRE VE EKONOMİNİN ÇEŞİTLİ DALLARI.....	1190
A. Mikro Ekonomik Açıdan.....	1190
B. Makro Ekonomik Açıdan.....	1190
III. ÇEVRE-KALKINMA İLİŞKİLERİ.....	1191
IV. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ (ÇED).....	1191
A. ÇED Kavramı.....	1191
B. ÇED ile ilgili Ulusal Mevzuat.....	1192
C. Sektörel Kılavuzlar.....	1198

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÇEVRENİN ULUSLARARASI BOYUTU

I. ULUSLARARASI KURULUŞLAR ve ÇEVRE.....	1203
A. Birleşmiş Milletler.....	1203
B. Bölgesel Kuruluşlar.....	1206
1. OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü.....	1206
2. Avrupa Birliği.....	1206
3. Avrupa Konseyi.....	1207
4. Çevreyi Korumayı Amaçlayan Bölgesel Örgütlenmeler.....	1208
5. Birleşmiş Milletler Çevre Programı'na Bağlı Bölgesel DenizlerProgramı.....	1208
6. Karadeniz ve Türkiye.....	1208
7. Akdeniz Eylem Planı ve Türkiye.....	1209
8. Uluslararası Gönüllü/Hükümet Dışı (NGO) Çevre Kuruluşları.....	1209
9. Uluslararası Çevre Programları ve Belgeleri.....	1210
II. ULUSLARARASI HUKUK ve ÇEVRE.....	1211

BEŞİNCİ BÖLÜM
DÜŞÜNSEL TEMEL PERSPEKTİFİNDEN ÇEVRENİN GÖRÜNÜMÜ

I. ÇEVRECİ AKIMLAR ve DÜŞÜNSEL TEMELLER	1215
II. ÇEVRECİ AKIM TÜRLERİ.....	1217
A. Ecocentrism ve Technocentrism.....	1217
1. Ecocentrism.....	1217
2. Technocentrism.....	1217
B. Fonksiyonel-Pluralist ve Marksist	1217
1. Fonksiyonel-Pluralist (İşlevsel-çoğulcu) Yaklaşım	1217
2. Marksist Yaklaşım	1217
C. Determinizm ve Özgür İrade	1218
III. HAYVAN HAKLARI	1219
IV. HABİTAT ve ÇEVRE.....	1219
V. ÇEVRE HAKKINDA ÜTOPYALAR	1221
VI. TÜRKİYE'DE ÇEVRECİ AKIMLARI	1222

ALTINCI BÖLÜM
ÇEVRE İLE İLGİLİ KURULUŞLAR

I. ÇEVRE YÖNETİMİ.....	1225
A. Merkezdeki Çevre Örgütlenmeleri	1225
1. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.....	1225
2. Tarım ve Orman Bakanlığı.....	1228
3. Yüksek Çevre Kurulları.....	1230
4. Çevre ve Şehircilik Şurası.....	1230
B. Yerel Yönetimler.....	1232
C. Mahalli Çevre Kurulu.....	1232
D. Gönüllü Kuruluşlar	1233

YEDİNCİ BÖLÜM ÇEVRESEL POLİTİKALAR

I. TÜRKİYE ve ÇEVRE POLİTİKALARI	1237
A.İçerik Yönünden Çevre Politikaları	1237
1. Reform Karşıtı Çevre Politikaları	1237
2. Reform Politikalar	1237
B. Yöntem Açısından Çevre Politikaları	1237
1. Küratif (Tedavi Edici).....	1237
2. Preventif (Önleyici).....	1238
II. KALKINMA PLANLARI ve ÇEVRE POLİTİKALARI	1238
A. 1. Beş Yıllık Kalkınma Planı ve 2. Beş Yıllık Kalkınma Planı.....	1238
B. 3. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973- 1977)	1238
C. 4.Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979- 1983)	1238
D. 5. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985- 1989)	1238
E. 6. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990- 1994).....	1239
F. 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996- 2000).....	1239
G. 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001- 2005).....	1239
H. 9. Kalkınma Planı (2007- 2013).....	1239
I. 10. Kalkınma Planı (2014- 2018).....	1240
J. 11. Kalkınma Planı (2019 – 2023).....	1240
III. ANAYASA ve YASALAR.....	1242
A. 1982 Anayasası'nda Çevre	1242
B. Çevre Kanunu.....	1243
1. Çevreyle İlişkili Kavramlar	1243
2. Çevre Korunmasına İlişkin İlkeler	1245
3. Kirletme Yasağı.....	1246
4. Çevrenin Korunması.....	1246
5. Çevresel Etki Değerlendirilmesi	1248
6. Denetim, Bilgi Verme ve Bildirim Yükümlülüğü.....	1248
7. Çevre Katkı Payı Alınması, Diğer Gelirler ve Bütçe Ödenekleri.....	1248
8. Depozito ve Poşet Ücreti.....	1249
9. Çevre Etiketleri ve Motor Yağları.....	1250
C. Milli Parklar Yasası.....	1250
D. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu.....	1250
E. Kıyı Kanunu	1251
1. Amaç ve Kapsam	1251

2. Kıyı Kanunu'nun İstisnaları	1251
3 Kıyıyla İlgili Kavramlar	1251
4. Kıyılarla İlgili Genel Esaslar	1252
5. Kıyının Korunması, Yapı Yasağı	1252
6. Kıyı ve Denizde Yapılacak Yapılar	1253
F. Boğaziçi Kanunu	1254
G. Diğer Mevzuat.....	1255
1. Su Ürünleri Kanunu	1255
2. Türk Ceza Kanunu	1255
3. Orman Kanunu	1257
EKLER	1258
BÖLÜM EKİ 1: Kyoto Protokolü.....	1258
BÖLÜM EKİ 2: Paris Antlaşması	1260
BÖLÜM EKİ 3: BM İklim Değişikliği Konferansları.....	1261
BÖLÜM KAYNAKÇASI	1262
KİTAP KAYNAKÇASI.....	1265

